

**ISTARSKI
EKOLOŠKI
IZAZOV**

**ALL GIRLS BAND
IZ RIJEKE**

**POLITIKA
KAO SUDBINA**

PROMOCIJA NULTE PETICE

ORGANIZACIJE SSOH PULA • BROJ 1 • CIJENA 300 DINARA

PET – GLASILO OPĆINSKE

PET

Woodnik

PROMOCIJA

U početku bijaše dobrovoljni rad
I nešto novaca
I puno nesuglasica
I OK SSO Pula reče: »Neka bude Pet oPET«
i bi PET...

Ovi posljednji tračci sunca nisu nas ogrijali, kako bi ti poštovani čitatelju, sve ovo što si pronašao, ili ćeš pronaći u ovom prvom broju tvoga lista mogao pročitati.

Sve vaše pohvale i kritike upućene nakon nulte Petice imali smo na umu.

Trudili smo se već od ovog prvog broja da propušteno nadoknadimo. Primjećujete i neke promjene: što u novom formatu lista, aktuelnijoj duplerici... grafičkom uređenju, prelomu...

Broj novih suradnika dokazuje da ljudi željnih ima, a ti novi ljudi i te kako su nam dobro došli na našem ponovnom početku.

Kažu da kvantitet proizvoda kvaliteta, što znači da bi vas trebalo biti još više. Stoga nemojte oklijevati, pohrlite u našu redakciju, predlažite, radite... jer posla ima, vjerujte, a sigurni smo da među vama ima još mnogo onih čija bi nam pomoć dobro došla. Dodajte, suradujte, pišite, škljocajte foto aparatima, bavite se kolportiranjem...

Radovi su stigli... SKUP... OBRAD... LEKTOR... PUF... PANT... ŠTAMP... i na kraju - nulti broj PETICE. Počeo je drugi život PETICE (tko kaže da ne postoji reinkarnacija). Malo neugodno miriše po NH3 iliti amonijaku, ali bez obzira na sve distribucija teče, zaduženi rade, kako se ono lijepo upotrebljava fraza, punom parom (para se baš puno nije vidjela) i PETICA (tiha i neiskusna) našla se u kioscima. Prodavačice se trude i nude (ne sebe ili se, nego PETICE), pa smo malo s njima popričali o odjeku, već pet (ili više-nikako manje) puta spomenute, PETICE, a bilo je tako puno novina, balona, žvakača, ljudi, svega...

- TETA I** - Petica se dosta traži, dosta je popularna, pogotovo među mladima. Nije loš list, ali bi trebalo biti više aktuelnih problema našeg grada...
- TETA II** - Malo sam primjeraka prodala. Mislim da je osnovni razlog slaba reklama. List je, inače dosta dobar...
- DJEVOJKA** - Pročitala sam prvi broj i jako mi se svidio. Tekstovi su dobri, samo bi grafički izgled trebao biti bolji. Kupit ću i drugi broj.
- TETA III** - Prodala sam dosta primjeraka. Kritike kupaca su jako dobre. Dosta su zainteresirani za problem »Lipe«...
- TETA IV** - Nisam dobila taj list na prodaju, ali sam čula da je dobar...
- TETA V** - Prodala sam malo primjeraka Petice. U blizini moga kioska je škola pa učenici kupuju tamo (čak postoji i konkurencija).

ŠTO? PROMOCIJA »PETICE«
TKO? DRAMSKA RADIONICA »INAT«, REDAKCIJA DRAGOG NAM LISTA I MNOŠTVO ZAINTERESIRANIH
KADA? U PONEDEJELJAK 26. LISTOPADA U 19 SATI (OVE GODINE)
GDJE? ISPRED ZLATNIH VRATA, NA TRGU BRATSTVA I JEDINSTVA
ZAŠTO? KAKO ZAŠTO? PA NEK' SE ČUJE I ZNA DA JE IZAŠAO NULTI BROJ »PETICE«!
KAKO? DUŽA PRIČA... Pazi sad:

Gorjelo je nekoliko baklji na vrhu stepenica, podno njih, na Trgu, sanduk. Nigdje glumca (samo se članovi redakcije šćućurili na stenicama uz ogradu), ali zato publike ima - mnogo, mnogo, mnogo ljudi - više od pet stotina, a od tisuću možda manje.

Čeka se, čeka... i onda počinje... Dvoje mladih glumaca dolazi kroz Zlatna vrata vrlo polako i koncentrirano, u tišini tijela praćenoj ritmom bubnja i zviždaljke; prolazi kroz publiku i ostaje kod plamena; ritam se nastavlja...

Naizgled, ništa se više ne dešava, ali iza leđa okupljenih, sa svih strana, iz Prvomajske, Lenjinova ulice, s Korza dolaze glumci. U istoj maniri, po dvoje ili sami - ONLY SLOW, SLOW MOTION. Prolaze kroz redove promatrača koji se začuđeni razmiču i propuštaju ih, osvrćući se na sve strane u očekivanju nove grupe.

Svi pristigli u centar zbivanja i dalje se usporeno kreću oko tajanstvene kutije, a ima ih sve više... U tišini, čekamo što će biti.

U tišini - oni oko sanduka dočekuju jedni druge, rukuju se, raduju, smiju se, čestitaju jedni drugima; a kada su pristigli svi, ritam bubnja počinje ponovno - sve brže i brže...

Do vrhunca, do trenutka kada se sanduk otvori i nakon toliko minuta bezglasja nastupa šok; buka, živost:

»IZAŠAO JE PRVI BROJ »PETICE«!« viče djevojka (a znamo da je s plakata lista) koja se cijelo to dugo, tiho vrijeme krila u sanduku; a to isto ponavljaju ostali, odobravaju, kliču, trčeći uokolo i nudeći plod dugog nam truda (našu dragu nultu »PETICU«) - dok bubanj bubnja glasno, a zviždaljka zviždi gotovo nesnosno.

S.J.

FOTO Igor Zirojević

I publika se uskomešala, svatko je želio dobiti svoj broj... (Tko ga nije dobio toga dana/večeri - naći će ga sutra na kioscima; eto kupaca, eto propagande, a uspješne...)

Izmiješali su se i glumci i publika (i novinari) - veselje veliko. Baš bismo mogli za svaki broj tako!

Pa ako i imamo zamjerki na malu nultu »Peticu« (a truditi ćemo se da ih iz broja u broj bude manje i još manje), na veliku prvu promociju nemamo.

Tako je to bilo.

NATAŠA DRAGUN

P.S.

Inače - opisana je promocija, odnosno PERFORMANCE simbolički predstavljao (onako usporen i tih u prvom dijelu i razuzdan, veseo u drugom) sam nastanak lista. Većina vas, što držite u rukama ovaj prvi pravi broj, i ne zna koliko se mjeseci pripremao onaj nulti, zašto je sve i koliko kasnilo, kolika je radost svih koji su se oko njega angažirali zbog konačnog mu objelodanjivanja tj. ovečernjivanja. Sada, eto, znate i to.

FOTO Duško Marušić - Čiči

NASLOVNA STRANA

5

»PET« BROJ 1, STRANICA 2

SUZANA

IMPRESSUM

PET - Glasilo Saveza socijalističke omladine Hrvatske Pula

IZDAVAČ: Općinska konferencija SSOH Pula

SAVJET LISTA: Mirjana Aćimović, Silva Bodlaj, Anton Crnobori, Lorena Del Trepo-Savić, Aldo Kliman (predsjednik), Marjan Kostešić, Elvis Mileta, Slavomir Miljević, Valter Prenc, Luciana Puhar, Daniela Rotta (zamjenik predsjednika), Bruno Stermotić, Goran Šetić-Zec, Jadranka Valković

V.d. GLAVNOG I ODGOVORNOG UREDNIKA: Mirjana Aćimović

REDAKCIJA: Mario Benčić, Boris Bjelica, Nataša Dragun, Saša Jovanović, Biljana Radojčić, Nadan Rojnić, Daniela Škandul, Olga Visković-Mandić

GRAFIČKI UREDNIK: Predrag Spasojević

POMOĆNIK GRAFIČKOG UREDNIKA: Nadan Rojnić

TEHNIČKI UREDNIK: Zdravko Businello

FOTOGRAFI: Eduard Stenja, Vladimir Vukašin, Igor Zirojević

TISAK: »Novi list« Rijeka, »Tipograf« Rijeka

ADRESA REDAKCIJE (privremena): Pula, Joakima Rakovca 12

TELEFON: 22-967/052

PRILOZI SE NE VRAĆAJU

RJEŠENJEM REPUBLIČKOG KOMITETA ZA INFORMIRANJE SRH LIST JE UPISAN U EVIDENCIJU JAVNIH GLASILA POD BROJEM UP-427-2/83.

MIŠLJENJEM REPUBLIČKOG KOMITETA ZA PROSVJETU, KULTURU, FIZIČKU I TEHNIČKU KULTURU SRH BROJ 3207/1-1983. LIST JE OSLOBODEN PLAĆANJA POREZA NA PROMET

IMPRESSUM

I S K O S A

»A« KAO APOLITIČNOST, »A« KAO APATIJA

Može li se današnja mlada generacija uklopiti u obrasce trenutne domaće politike, čiji labirinti sve više pretvaraju »revoluciju koja teče« u »revoluciju koja kaplje«?

Što poslije bauka »Agrokomerca«, kako u klupku klanovsko-politikantskog vrtuljka, gdje u idejnim stranputicama i tumačenjima zvanične »linije«, kako čitati »perestrojku« medija i, napokon, kako rastegnuti tanku nit osobnog dohotka (ko ga, srećom ima) i odmotati je iz klupka raznih »paketa mjera«. Očigledno, vrlo nepopularna pitanja za generaciju odraslu na eurokremu, pogotovo u situaciji kada se taj eurokrem sve više pretapa u margarin, posut ljutom alevom paprikom i biberom iz ekonomske teglice ove zemlje, čije je dno već poprilično ostrugano. Okus pasulja, krompira i margarina svakako ne može rekonstruirati društveni standard sretnih šezdesetih godina, još manje idejni zanos graditelja novog društva i novog načina života. Ipak, izgrađen je novi način života, koji je optimistički krenuo kao »stabilizacija« da bi nastavio kao kriza sa velikim K.

I tako, pošto smo iz stabilizacije otišli u K, ostaje nam da se u takvoj situaciji sa velikim S snađemo kako znamo i umijemo. To posebno važi za mladanu generaciju, koja, očigledno ovu zemlju mora izvući iz S, bez upotrebe fikretiranih mjenica, stranih pozajmica i ostalih metoda poznatih iz dosadašnje političke i ekonomske prakse. A rješenje tog sizifovsko-gordijevog čvora podrazumijeva izvjestan politički angažman. I tu je kurćus. Politika kao najstariji zanat nije naročito popularna u širim mladim slojevima, kojih opet ima raznih, jer su dosadašnja iskustva i defloracije svih naših iluzija pokazale da je ova (politička) aktivnost neminovno subjektivna stvar, koju treba čvrsto držati u svojim rukama.

Apolitičnost omladine danas jest očigledna posljedica jučerašnjice i to one najbližije, a još više svakodnevnice, kada mediji sve otvorenije predočavaju politički život od krvi i mesa i kada ideološka terminologija i teorija sve više dolaze u raskorak s tekućom praksom. Na površinu javne pozornosti isplivali su svi naši nacionalizmi, civilizacijski nivo, karijerizam i paranoidne jurnjave i upotrebe vlasti. Tako težak mamurluk nakon višegodišnjeg pijanstva nije nimalo ugodan, jednak stvar je očigledno dobra, a to je iole jasniji pogled, manje na dnevnu politiku i politikanciju, a sve više na dublje, filozofski i realnije postulate života čovjeka kao zoon politicon. Naravno, od filozofiranja nitko kruha nije vidio, pa je utoliko teže uvažavati i ove realnosti u situaciji kada cijene života (dakle, gole egzistencije) sve više skaču. E, tu nije lako biti mlad.

Pomaknuti sistemi društvenih i moralnih vrijednosti danas, od pljačkaša tipa Musa—Keseđija« (da ne pominjemo onog na slovo A) prave medijske zvijezde, ma kako to nerealno zvučalo, postaju estradni idoli mnogim mladim ljudima, koji — opet — stoje pred prilično neobičnom dilemom: kuda i kako krenuti, da li putem nejasno definiranog humanizma i socijalističkog morala ili pragmatičnijim bulevarom opće mutljavine kroz rupe u zakonima, po linijama veza, poznanstava i korupcije. Pravi put, u sadašnjoj situaciji, posut je trnjem i počesto — umjesto devizom »per aspera ad astra« — rezultira pomalo pejorativnim epitetom »komunjare«, »čovjeka od mramora« itsl. Ovaj drugi put, doskora sigurno unosniji, u budućnosti (nadamo se) ne garantira naročitu sreću, barem kada su u pitanju megalomanske aspiracije dosadašnjih starova i vedeta poput poznatih.

Raskorak teorije i prakse, razočaranje u teorijske formulacije društvenog ustrojstva sigurno su presudan faktor koji uvjetuje apolitičnost mladih generacije. Aktivizam jednostavno nije u modi, forumsko i funkcionersko bavljenje politikom pojedinaca ionako prethodi trci na više funkcije, a »alternativno« bavljenje ovim najstarijim zanatom i nije naročit bezbjedno u uslovima društvenih previranja, koja se polako zarolavaju. Ekonomska kriza, politički »sumrak bogova«, ustavne promjene, kosovski sindrom i masa drugih problema izgleda da su toliko teški, ne samo za praktični angažman već i za smislenije promišljanje i stav. I tako, mladana uzdanica jugoslavenskog društva sve više pada u apolitičnu apatiju, tražeći hljeba i igara, bez primjesa pomenutih začina. Igara ima sve više, »bolji život« se kupuje kuponom iz dnevne štampe, ali nasušni »lebac« sve je nedostizniji iako posjeduje epitet »narodski« (iliti »sirotinjski«).

Nije, onda (nakon svega), teško zaključiti da izlaz iz političkog i ekonomskog ćorsokaka (i onog što Drugovi zovu »oportunizmom«) podrazumijeva izvjesne radikalnije promjene u odnosu na dosadašnju političku praksu, posebno u aktivnostima omladinskih institucionalnih organizacija, ali i onih »alternativnih«. To znači — mnogo stvari istovremeno. Prvo, jasniju svijest i stav o društvenoj i socijalnoj stvarnosti, trezveniji odnos prema ideološkim »svetinjama« i jasnije shvaćanje demokracije društvenog života. S druge strane, politizacija mlade generacije može da bude podstaknuta atraktivnijim pristupom, terminologijom i estradnim dizajnom političkih aktivnosti, ali ne može da ih na taj način i održi. Mračniji pogled na ovu problematiku može da ugleda i potrebu za žešćim »bumom« u političkoj praksi, koji je istini za volju sve neminovniji u smislu do sada neuobičajenih težnji za promjenama.

U svakom slučaju, ako se mladi već ne bave politikom, ona se svakako bavi njima. Ako je takva manipulacija neminovna, može li svijest o njenom prisustvu promijeniti i odnos prema njoj? Odgovor je svakako subjektivan, ali kao sigurna konstanta ostaje činjenica da će političke zavrzlake još izvjestan period biti ne samo tabu za omladinca, već i ljigava rabota, nepopularna tema za »čakanje« po ka(h)vićima i diskotekama. »Zaslugu« za takvo stanje snose ponajviše sterilne institucije političkog života i odlučivanja, »centri moći« i »dizajneri duša«. Pitanja početka ovog teksta i dalje ostaju, makar i kao mračni i oznojeni snovi »prosječnog omladinca«, koji nikako da se probudi, iako »nešto se dešava, i tvoja se sudbina rešava«.

VLADIMIR A. MILIĆ

»PET« BROJ 1 — STRANICA 3

Prije, otprilike, mjesec i po dana na Godišnjoj konferenciji OK SSOH Pula izabrano je naše novo rukovodstvo, Snežani i Mladenu zahvaljujemo na svemu za što su se za nas izborili u toku mandata, a Mladenu (2.) i Valteru čestitamo na novoj dužnosti.

Eduard Srenja

A, evo nam i omladine, da čujemo šta kaže o... Netko je dobio kad je ušla u prostoriju, gdje se u tužnoj atmosferi okupio skup ljudi. Bila je to komemoracija jednom nesretno poginulom mladiću. Ušla je djevojka kratke kose i plavog pogleda, odlučna koraka, odjevena u mantil neodređene boje. Čovjek bi pomislio; ispod tog mantila krije se pištolj, bomba, što li...

Da se razumijemo, ovdje sam kao Sneška a ne kao omladina i molim vas da mi se tako i obraćate. Zatim je prešla na stvar. Kratko i jasno. Snežana Nešković, tada predsjednica Konferencije SSOH Pula. Kad govori, ima manire političara, upotrebljava riječi kao »baza«, »struktura«, »delegati«, »nosioci« itd, ali ih smisleno povezuje i izvlači logične zaključke. Ima manire lidera, što je u današnjim okolnostima više mana nego vrline.

Vrlo je efikasna. Kad hoće nešto postići, ne bira sredstva. Prodorna i agilna, umije motivirati ljude da obave ono što im je posao. U nas je, naime, praksa da ljude treba bosti, bockati, gurkati da bi napravili nešto što im je posao, za što su, na kraju krajeva, i plaćeni.

Kao predsjednica omladine, napravila je puno toga. Povezala neke razlabavljene karike, postigla da se riječ mladih čuje i uvažava na društveno-političkim forumima, uspješno organizirala niz manifestacija...

Žao mi je što neke stvari naprosto neću stići privesti kraju. Godina dana je zbilja prekratak rok, čovjek naprosto treba vremena da »uđe u štos«, da poveže konce. Zato sam se i zalagala da se mandat produži. Odlazimo (misli na sebe i sekretara), ostavljamo neodređene stvari nasljednicima pa nek' se snalaze. Dobro je što mandat preuzimaju u relativno mirnom razdoblju. Nakon što održimo Godišnju konferenciju, imat će vremena da se »ambijentiraju« do »špice« aktivnosti. Šest dana nakon što sam došla u konferenciju, bila je štafeta. Nije se imalo što misliti, nego smijesta raditi. Nakon toga, sve bez predaha, valjalo je organizirati marš na Učku (vukli su me zadnjih par stotina metara, nisam mogla više), pa Festival mladih Zajednice općina Rijeka u Pazinu, smotra u Puli, Dan SKOJ-a...

Inače, voli kuhati, a voli i jesti. Voli se i družiti, ima svoj krug prijatelja s kojima rado izlazi na dobru papicu. Nakon seminara, savjetovanja, sastanaka, gdje uvijek vrlo aktivno sudjeluje, spremna je ostati do sitnih sati, zatim sjesti u svog fiću i dojuriti ravno na posao.

Ima ogromnu energiju i zahvalan ten. Na licu joj se nikad ne iščitava umor, pospanost.

Ne, to mi se nimalo ne sviđa, ne volim kad se tako radi. – tako odreže onima koji je ne uspijevaju pratiti. Kad je napadnuta, brani se lavovski.

Tko meni pruži ruku, pružit ću mu obje. Tko mi ispruži rog, ma ja mu ispružim sve što imam! – veli »Makedonke devojke« i sijeća očima, vrlo uvjerljivo.

Sastanke vodi autoritativno, ali ostavlja prostora za dijalog. Svako može reći svoje mišljenje. Ona uvijek ima svoje i ne odstupa tako lako. Uvažit će svaku novu informaciju, ali odmah otklanja sve dubioze, kritična mjesta na kojima bi nešto što ona smatra korisnim, moglo zapeti. Rezultat je dobar.

Što kaže na kraju mandata?

Budući predsjednik i sekretar naslijedit će od nas više-manje apatičnu omladinu, slab odaziv na akcije i vrlo brzo će shvatiti, kao i mi, da omladinsku organizaciju, na žalost, čine samo dva čovjeka. Nismo to mi napravili, takvu smo je naslijedili.

Olga Visković-Mandić

U prethodnom mandatu dužnost sekretara općinske konferencije SSOH Pula obavljao je MLADEN, ponekad PERČIĆ, a najčešće PERO. S jedne strane, kažu, čovjek u kojeg se možeš pouzdati, miran, staložen, a s druge pak, strane, kažu, »zaribao« je neke akcije naprosto zato što ga nigdje nije bilo kad je trebalo nešto konkretno obaviti. Što on veli na to?

– Ja ni sam nisam zadovoljan svojim radom u omladinskoj organizaciji. Zbog opće neaktivnosti predsjednik i sekretar »čepe rupe«, izigravaju manekene na sastancima, sve u smislu zastupanja uspavane baze, pa zapuštaju konkretne zadatke po drugoj liniji. Ne znam tko je kvalificiran da na takav način ocjenjuje moj rad i uostalom, možeš provokativno pitati i pisati. Ja se neću ljutiti, a stvar će se bar čitati...

Pero ima smisla za humor, koji ga ne napušta ni onda kad padaju teške riječi, kad je situacija napeta i svi se ljute. Takav je i kad govori o sebi. Roden je u selu Rakovićima, negdje u okolici Pazina (kaže da ni u općini Pazin ne znaju da postoji to selo s dvije kuće, nije ni na karti upisano) i to 14. siječnja 1963., najviše zato što roditelji nisu imali televizora. Školovao se u Puli, završio je COUO 1, danas »Vladimir Božac« kao druga generacija reformiranog srednjoškolskog obrazovanja, zvanje – mehaničar za električne kućanske aparate. Godinu dana »je odmarao«, a zatim se zaposlio u »Uljaniku«, na otoku, kao autogeni rezač, od 1982. godine do ožujka 1986. kada je prešao na funkciju u SSOH. U udruženom radu nije bio društveno-politički aktivan »jer je na otoku teško bilo što organizirati«. Član Saveza komunista nije postao sticajem okolnosti. S devetnaest godina smatrao je da je premlad, a kasnije ga nije imao tko predložiti.

A što Pero voli? Voli svoju djevojku (o tome postoje brojni dokazi) i zeleno-plavu izviđačku uniformu. U toj organizaciji aktivan je od 1977. godine, u njoj obavljao čitav niz različitih funkcija, 1974. bio i načelnik Saveza izviđača općine Pula. Trenutno radi na tome da dobije zvanje instruktora I stupnja, da bi radio u odredu na osposobljavanju kadrova. Kao delegat SIO Pula ušao je u Predsjedništvo OK, izabran za sekretara i bio zadužen za rad Komisije za društvene organizacije. To su one organizacije koje okupljaju mlade i vječito kubure s prostorom, kadrovima i novcima. Pa, kako je radila komisija, pitam:

– Loše! Druge društvene organizacije nisu ni imenovale svoje delegate, uopće, jako su neaktivni. Pred komisiju je postavljen čitav niz zadataka ali nisu obavljeni jer se nismo ni dogovarali.

Bilo kuda, neaktivnost svuda. Pitanje se nameće samo po sebi: kako poboljšati, učiniti efikasnijim rad omladinske organizacije?

– Mijenjati odnos i prema omladini i prema njihovoj organizaciji, i ne dozvoliti da se o njima priča samo kad dođe do ekscesa. (Perčić je to ovako slikovito rekao: svakog profesora, roditelja, šefa, povući za uho i reći im da omladinci imaju svoja prava, da su stalno tu, sa svim svojim potrebama, a ne samo kad treba organizirati dobrovoljnu radnu akciju.) S druge strane, omladinci bi trebali biti angažirani na rješavanju svojih problema, a ne čekati da ih netko drugi riješi. Mislim da na pasivnost utječe i to što današnja omladina ne oskudijeva u ničemu, pa nema volje da se za nešto zalaže. Opće društveno stanje je takvo da se više isplati nerad nego rad. Za društveni angažman nema prave motivacije, jer aktivan omladinac često izostaje s nastave, u školi ga zovu »malim političarem«, na radnom mjestu često tretiraju kao neradnika, pa ispada da oni koji su aktivni zbog toga imaju problema u svojoj okolini. Što se tiče selekcije kadrova u samoj omladinskoj organizaciji, ona počinje već u osnovnoj školi. Na sugestiju profesora, biraju se samo »odlikaši«, a dobre ocjene nisu ujedno i garancija da će se haš ti omladinci zdušno boriti za interese svojih vršnjaka. Zbog toga mislim da je za sadašnje stanje u omladinskoj organizaciji kriv pogrešan stav ljudi od autoriteta. Mladi tu sami ne mogu puno učiniti.

– Daljnji planovi?

– Vraćam se na svoje radno mjesto, na otok. I dalje ostajem aktivan u radu omladinske organizacije na izvršavanju zadataka, delegat sam u Društveno-političkom vijeću SO Pula. I naravno, u Savezu izviđača, gdje ću uložiti sve svoje snage da mu vratimo nekadašnju popularnost i solidan status.

OVM

Eduard Srenja

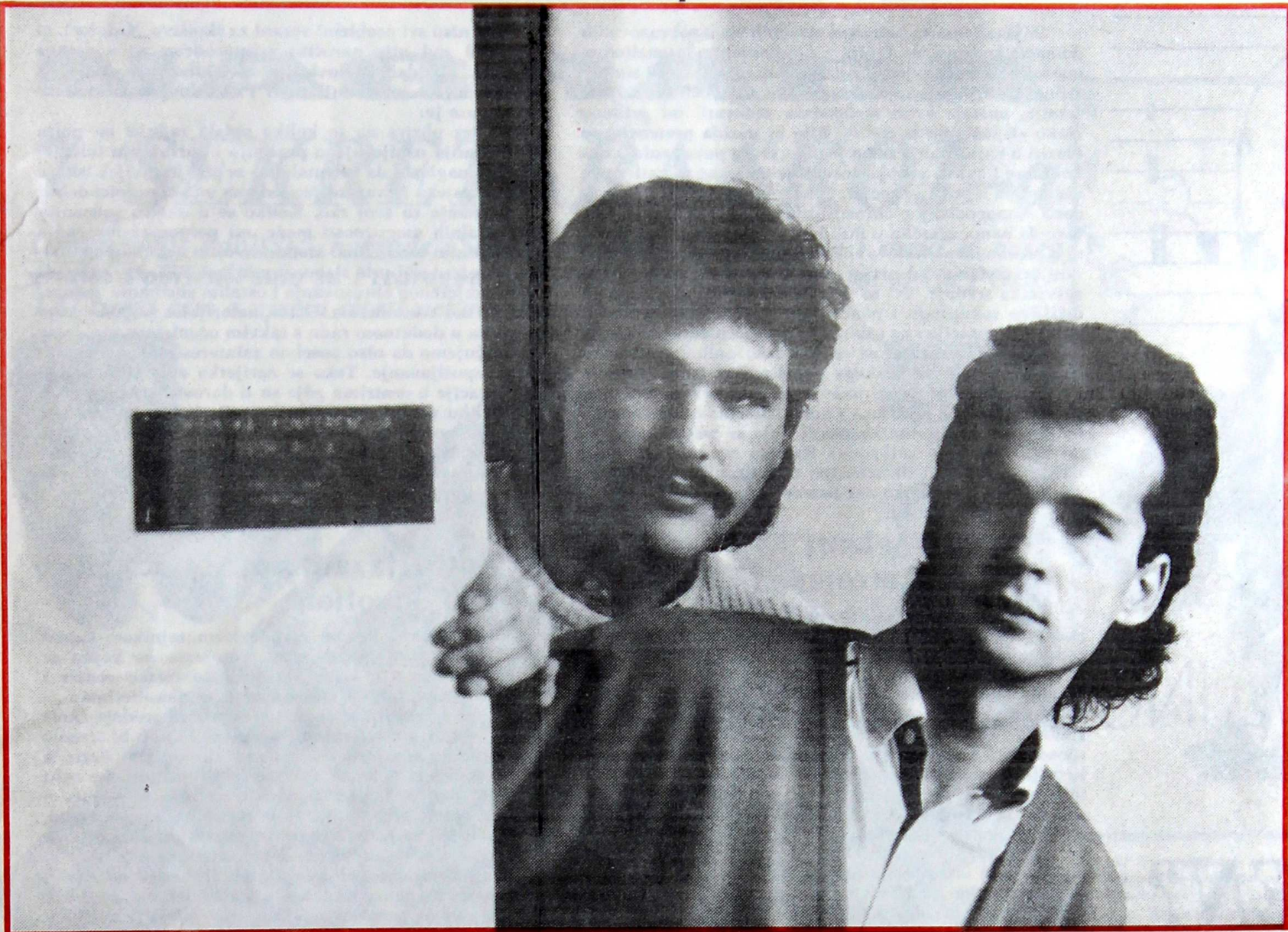

FOTO Eduard Strenja

MLADEN KOCIJANČIĆ izabran je za novog predsjednika Općinske konferencije SSOH PULA i imenovan na godišnjoj izbornoj konferenciji održanoj u listopadu. Idućih godinu dana bit će dakle, na kormilu omladinske organizacije (kud plovi ovaj brod...) Porazgovarali smo neposredno nakon što je preuzeo dužnost, što je prihvatio bez kolebanja. Inače, zainteresiran je za daljnji razvoj »Petice« što nije nevažno ako se zna da je krenula upravo u vrijeme smjene rukovodstva i da se nameće vrlo hitan zadatak osiguravanja financijske podloge za njen opstanak u ovim restriktivnim vremenima.

Kocijančić ne nosi naušnicu u uhu ni punk frizuru, ali ne nosi ni odijelo i kravatu. Nosi jeans i, reklo bi se po domaću »je šestan mladić«. Rođen je 14. studenog 1966. u Raši. Završio je CUO »Branko Semelić« ekonomsko usmjerenje, upisao Višu ekonomsku školu, u međuvremenu odslužio JNA, radio u SIZ MIORH, a zatim u OKPD Valtura kao pogonski knjigovođa. Nisam birao, radio sam što su mi dali, kaže, nesklon nepotrebnom filozofiranju. Mladen spada u onu vrstu ljudi koji sami sebi ne stvaraju probleme, a kad i iskrсну, s lakoćom ih rješavaju. Svojim nastupom ne izaziva ni odbojnost ni antipatiju, ali ni pretjerano oduševljenje. Smireni optimizam, to je to.

O svojim aktivnostima u omladinskoj organizaciji kaže:
- Vjerujem u to što radim. Da nije tako, ne bih se ni uključivao. Bavio sam se raznim aktivnostima još u osnovnoj školi, u Crvenom križu, zatim u Mjesnoj zajednici Valdebek, gdje sam bio sekretar. U predsjedništvo OK sam ušao kad je trebalo zamijeniti neke članove koji su zbog studija morali biti zamijenjeni. Znao sam i prije i sada da funkciju predsjednika ne možeš olako obavljati. Treba rješavati razna pitanja financijske i druge naravi. Treba to prvenstveno voljeti, a ne obavljati iz nekog interesa.

Trenutno, pred nama su tri veća zadatka. Prvo, list »Pet« uhodavanje, uopće, daljnja egzistencija, zatim formiranje Zborova zadrugara po centrima usmjerenog obrazovanja i fakultetima, da bi se mogla konstituirati Skupština zadrugara, a krajem prosinca ili početkom siječnja organiziranja seminara za omladinske rukovodioce.

- Što kažeš o organizacionim promjenama na nivou regije. Umjesto dosadašnje Konferencije, konstituiran je Koordinacioni odbor SSOH ZOR, kojeg sačinjavaju predstavnici općinskih omladinskih rukovodstava. Hoće li to osigurati veću efikasnost?

- O tome nemam svoj stav dok ne vidim kako će funkcionirati u praksi.
- Vjerojatno si pratio događaje oko izbora predsjednika SSOJ. O tome je štampa dosta pisala. Kao dugogodišnji omladinski aktivist, što misliš, otkud takvo stanje u vrhu omladinske organizacije?

- Taj problem nije prisutan samo u omladinskoj organizaciji, već u svim društveno-političkim organizacijama. Ne vodi se dovoljno računa o kadrovima u bazi, što je rezultat pogrešne politike. Normalno je da se to odrazilo i u vrhu. Mislim da bi se tome stalo na kraj boljim radom u osnovnim organizacijama, dobro usmjerenim akcijama i izborom pravih ljudi na prava mjesta.

- Prošle godine iz Slovenije, a ove iz Vojvodine, krenula je inicijativa da se ukine Štamera mladosti na dosadašnji način, te da se Dan mladosti obilježava drukčije. Što kažeš na to?

- Štamera simbolizira sjećanje na Tita, u Puli je uvijek dočekivana s puno ljubavi, sve organizacione pripreme obavljane su s puno entuzijazma, asocira na ličnost i djelo Tita i u tom smislu ljudi je prihvaćaju i stoga je teško govoriti o njenom ukidanju. Nisam za ukidanje štamera, već sam za njeno prerastanje u novu kvalitetu, adekvatnu današnjim vremenima i mogućnostima, jer činjenica jest da njena organizacija iziskuje dosta visoke troškove.

- I za kraj, što misliš o »Mladini«, glasilu SSO Slovenije i da li bi u Puli mogao izlaziti takav list?

- »Mladina« je sebi izborila status lista u kojem se može reći nešto za što drugdje nemaju hrabrosti. Smatram da se ovoj sredini ne može nametnuti nešto što nije njen proizvod, odnosno, ne proizlazi iz ukupnih odnosa ove sredine.

FOTO Eduard Strenja

Radno mjesto sekretara Općinske konferencije SSOH ovdašnje, traži čovjeka s izrazitim osjećajem odgovornosti, operativno brzog i efikasnog, snalažljivog u raznim situacijama. Pritom ne smije biti ni mrgodan, ni aljkav ni zaboravljiv. U predizbornim aktivnostima ispostavilo se da je osoba s najviše onih prvih kvaliteta upravo VALTER PRENC, 22-godišnji absolvent Studija ekonomije i turizma, smjer turizam i ugostiteljstvo. Do Nove godine predstoji mu diploma, a zatim planira nastavak studija u Iki. No, idućih godinu dana upregnut će sve svoje snage i vijuge na izvršavanju zadataka u omladinskoj organizaciji.

- Nisam od velikih riječi, ali od posla ne bježim, kaže, pomalo nervozan što mora govoriti o osobnim stvarima odgovarati na pitanja, zabrinut zbog mogućnosti davanja krive slike o sebi »jer nije od puno riječi«. U organizaciji se aktivirao dolaskom na studij, tada je izabran u Predsjedništvo omladinske organizacije SET-a, izabran za člana Predsjedništva Sveučilišne konferencije SSOH »Vladimir Bakarić« u Rijeci, što je i danas.

- Sve te aktivnosti donose mi zadovoljstvo, volim raditi s ljudima i drago mi je kad mogu pomoći svojim iskustvom, istakao je na više mjesta u razgovoru, a na pitanje kako poboljšati rad omladinske organizacije, odgovara frazom »silaskom u bazu«, što ne proizlazi iz političarske prepotencije, jer Valter je operativac, vrijedan i agilan, već je rezultat nespretnog formuliranja svojih stavova u riječi.

- Zabrinjava me što su omladinci neaktivni, što velik dio njih ni ne zna što je omladinska organizacija, ne uključuju se u rješavanje problema koji tište mlade, ne samo ovdje kod nas nego i drugdje. Na nama je da ih motiviramo, razgovaramo u bazi, da ih uvjerimo da radimo, a ne samo sastančimo, da osiguramo kvalitetne programe i sredstva kako bi se mladi mogli okupljati. Svoj toj pasivnosti pridonosi i opće stanje u društvu, nedostatak novca, često i nerazumijevanje potreba mladih...

- Da li si zadovoljan osobnim dohotkom kojeg ćeš primati za svoj rad?

- To još ne znam, nisam pitao a nije me ni zanimalo. Inače, stanujem kod roditelja, do sada sam sezonski radio u OOUR-u »Kampovi Medulin«, materijalno sam osiguran. Moj osnovni motiv nije novac, već rad i mogućnost da se iskazem na konkretnim zadacima.

- Otvaramu ti se i mogućnosti za profesionalno bavljenje politikom, provociram pitanjem, na što Valter odgovara da nije karijerist i ne namjerava svoje vlastite interese stavljati na prvo mjesto. Već sam dvije godine tu, poznajem problematiku i vjerujem da neće biti problema, napominje, a o suradnji s novim predsjednikom - sve najbolje. Uvjeran je da je na funkciju došao pravi čovjek. Dobra koordinacija između predsjednika i sekretara startala je na samom početku. Rezultati vjerojatno neće izostati.

OVM

KORWILLARI SAD ŠNJI

JE LI DOVOLJNO BITI LUMEN?

„PET“ BROJ 1 – STRANICA 6

Odlazak umova, odnosno stručnih visokoobrazovanih domaćih kadrova, nastavlja se nesmanjenim intenzitetom unatoč brojnim savjetovanjima, konferencijama i simpozijima. Dragocjeni kapital kojeg sve, a naročito razvijene zemlje, nastoje svim sredstvima sačuvati, mi prilično olako »ispuštamo iz ruku«. Bilo bi možda pretenciozno ulaziti u istraživanje zašto je tako. Ovog puta zanima nas kolika se i kakva pažnja posvećuje izuzetno talentiranim učenicima u pulskoj općini, te kako se njih prati od prvih dana osmogodišnjeg obrazovanja do zapošljavanja. Gotovo da nema učenika u Puli koji u toku svog školovanja nije prošao razne testove znanja i inteligencije u periodičnim razmacima, od prvog razreda osnovne škole pa do završetka srednje. Svi se ti podaci o pojedinom učeniku brižljivo sakupljaju i pohranjuju u Centru za profesionalnu orijentaciju i na osnovu njih se učenicima savjetuje koje je od zanimanja, na osnovu iskazanih sposobnosti, najprihvatljivije za svakoga pojedinačno. Nema sumnje kako je takav vid usmjeravanja učenika za svaku pohvalu. Međutim, što se dešava s onim izuzetno talentiranim (najčešće za prirodne znanosti) koje se putem ovakvih testova vrlo lako »otkrije«? Razlika između marljivih odličnih učenika i tih izuzetno talentiranih svakako postoji i pitanje je koliko naš sistem školovanja dopušta da se takvi talenti iskažu.

● Muzički talenti uz parne strojeve (?!)

Naš prvi sugovornik Dževdet Hadžiselimović, školski psiholog pri SIZ-u osnovnog obrazovanja, nije nimalo zadovoljan sadašnjim rješenjima:

– Na probleme se nailazi već kod samog upisa u prvi razred osnovne škole. Ako je dijete rođeno poslije 31. kolovoza ne može se nikako upisati u prvi razred sa šest godina ili kojim mjesecom ranije, pa čak ni ako pokazuje sposobnosti i znanje i za drugi razred. Doduše, postoji kasnije mogućnost da učenik preskoči razred, što se na inicijativu nastavnika i događa, ali prilično rijetko. Svega dva do tri učenika (od njih tisuću i više) preskoči razred u jednoj školskoj godini, a to je svakako premalo.

Još porazniji rezultati su u srednjim školama. Svaki pa i najveći talent raspline se u onih 17 predmeta koje obavezno mora proći, zakon ne dozvoljava da netko, ma koliko pametan bio, preskoči sve te puste programe, naročito u prve dvije godine srednjeg obrazovanja. Gotovo je nevjerojatno da i talenti muzičkih usmjerenja isto tako moraju učiti parne strojeve, zakovice i slično, na to gubiti vrijeme koje bi daleko korisnije mogli iskoristiti. Prave selekcije talentiranih učenika koje bi se već od nižih razreda osnovne škole sistemski usmjeravalo i s kojima bi se eventualno radilo po posebnim programima – nemamo. Postoji, doduše, jedna prirodna selekcija, pa se tako svi ili većina boljih učenika iz osnovnih škola upiše u COUO »Branko Semelić«, najčešće matematički smjer, ali, kao što sam već rekao, u ovako konzervativnoj organizaciji, školstva nakon završenog srednjeg obrazovanja najčešće dobijemo enciklopedijski, a ne stručno obrazovni kadar. Postoje zapravo vrlo dobri prijedlozi i pokušaji reforme školstva, ali se nažalost kod nas reforme još uvijek sprovode mimo stručnjaka.

No, nisu svi problemi vezani za školstvo. Nažalost, ni udruženi rad nije naročito zainteresiran za nadarene učenike. Božidar Pavlović, tajnik Odbora za kadrove, obrazovanje i informatiku pri Privrednoj komori Istre rekao nam je:

– Bez obzira na to koliko pulski radnici na polju obrazovanja uspijevaju u praćenju i izdvajanju talenta, htio bih naglasiti da i to malo što se čini još uvijek iskače izvan prosjeka Hrvatske. Ne jednom pulski radnici dobili su priznanje za svoj rad. Koliko se u okviru sadašnjih materijalnih mogućnosti može, mi potpomažemo rad s talentiranim učenicima. Međutim, osim nekoliko iznimaka, udruženi rad vrlo slabo surađuje sa SIZ-om, Zajednicom usmjerenog obrazovanja i ostalim službama zaduženim za rad s učenicima. Osim materijalne podrške koja je nužna u dodatnom radu s takvim učenicima, sve češće primjećujemo da nisu posebno zainteresirani niti za njihovo zapošljavanje. Tako se nerijetko dogodi da radne organizacije u centrima gdje su ti daroviti studenti stjecali visoku naobrazbu njih i zaposli, dajući im osnovne uvjete za normalan život i rad, a pulska privreda ostaje oštećena. Mnogo više bi se, prema mom mišljenju, trebalo raditi upravo na suradnji između nas, prosvjetnih radnika i radnih organizacija koje bi morale pronaći interes u zapošljavanju mladih stručnjaka.

● Entuzijazam pojedinaca nije dovoljan

U razgovoru s Božom Radulovićem, tajnikom Zajednice usmjerenog obrazovanja, saznajemo po kojim se kriterijima učenici upisuju u srednjoškolske centre i kako se rješava pitanje stipendiranja na fakultetima:

– Već i kriteriji za upis u prvi razred srednje škole uvelike sputavaju talentirane učenike. Za njih bi trebalo imati osigurana mjesta u usmjeravanju koje im »leži«, a ne da moraju strepitati da li će uopće biti primljeni u neki određeni smjer. Uopće, takvim izuzetnim talentima u našem društvu trebala bi sva vrata biti širom otvorena, kao što bi im na raspolaganju trebao biti kadar koji bi s njima radio, a ne da se sve svede samo na entuzijazam pojedinih profesora koji su voljni da im posvete dio svog slobodnog vremena. Kod nas u Zajednici već od 1979. godine postoji poseban fond za stipendiranje dobrih i talentiranih učenika. Sredstva koja se mjesečno izdvajaju ove godine iznosit će 50 tisuća dinara, daju se učenicima u jednakom iznosu, bez obzira na njihov materijalni status, a namijenjena su isključivo za nabavku stručne literature ili pohađanje dodatnih tečajeva na fakultetu. No, i tu ima izvjesnih problema. Na natječaj za dobivanje te stipendije moraju se učenici javiti sami, pa se vrlo često događa da neki skromniji ili sramežljiviji ne podnesu molbu za dodjelu stipendije. Najlakše bi se to riješilo tako da na kraju školske godine škole same podnesu Zajednici zahtjeve u ime najboljih ili najtalentiranijih učenika, jer bi tada ta sredstva vjerojatno otišla u prave ruke. Na tome ćemo ubuduće raditi, pa već za iduću godinu očekujemo da će škole same kandidirati svoje učenike.

Gordana Jezdić

SRAMOTA ZVANA

LIPA

● BIT ĆE TO LJEPOTICA GRADA

PET: Da li ste upoznati sa stanjem u školi Vitomir Širola Pajo, odnosno u Lipi?

RADULOVIĆ: Da. Temeljito, veoma dobro. Tamo sam radio pet godina. Bio sam direktor prije Porobića i Dolenca.

PET: Da li postoje propisi, zakon ili normativ koji određuju kakav će biti standard u srednjim školama? (pedagoški standard)

RADULOVIĆ: Postoje pedagoški normativi na nivou Republike. Odredili su ih SIZ-ovi usmjerenog obrazovanja. Prema tim normativima financiraju se i Centri usmjerenog obrazovanja. Sadašnji standard je strahovito loš za današnju tehnologiju nastave. Trebalo bi stanje biti neuporedivo bolje. »Lipa« je potpuno van tog sistema, ne može se u njoj ni slučajno održavati nastava. Ne samo sada, ona za to nije bila ni prije 10 godina. To je dački dom, hotel. Centar »Vitomir Širola Pajo« organizirao je tamo nastavu samo zbog nedostatka prostora u usmjerenom obrazovanju, koji je naročito izražen od 1977. godine, od primjene četverogodišnjeg školovanja, a bez osiguranja potrebnog prostora.

PET: Tko je zadužen da se brine o ostvarivanju pedagoškog standarda, odnosno o financiranju njegovog minimuma?

RADULOVIĆ: Zadužen je sam Centar »Vitomir Širola Pajo«, SIZ-ovi usmjerenog obrazovanja, udruženi rad za koji se obrazuju kadrovi i sve društveno političke organizacije općine.

PET: Što je sve učinjeno na nivou zajednice i općine da bi se škola dovela u red tj. da bi se stanje poboljšalo?

RADULOVIĆ: Zajednica je kod Saveza SIZ-ova Zagreba ponudila program za rješavanje prostora krajem 1985. godine koji je prihvaćen. Taj će se program realizirati, nadam se nakon 18. 11. 1987.

PET: Po vašem mišljenju, gdje se nalaze pulski Centri po standardu u odnosu na Republiku i da li uz »Lipu« možete izdvojiti neki izuzetno loš primjer?

RADULOVIĆ: Zadnjih deset godina pulske srednje škole, što se tiče materijalnog standarda, došle su u dosta dobar položaj. Posebno se ističe zajednička zgrada svih triju Centara, kao i radionica Centra »Vladimir Božac« na Vidikovcu. Kao kritičnu točku mogu izdvojiti sportske dvorane srednjoškolskih Centara i zgradu završne faze Centra »Vladimir Božac«. Kad bi to uspjeli riješiti bilo bi dobro.

PET: Kako biste vi riješili problem »Lipe«?

RADULOVIĆ: DPO i SIZ-ovi usmjerenog obrazovanja trebali bi riješiti taj problem tokom ove i početkom slijedeće godine. Biti će to ljepotica grada.

PET: Kako je bilo u »Lipi« u vrijeme vašeg direktorovanja?

RADULOVIĆ: Stanje je bilo povoljnije, mada ni tada nije bilo uvjeta za rad.

PET: U 1987. godini u Jugoslaviji je donesen zakon o zabrani investicija u neprivrednim djelatnostima?

RADULOVIĆ: Mi ne podliježemo tom zakonu!

● LIPA U PROGRAMU PET INTERVENTNIH SLUČAJEVA SR HRVATSKE

PET: ŠTO JE SVE PODUZETO DA BI SE SREDILO PITANJE »LIPE« (PROJEKT ZA REOVIRANJE, FINACIJE, OSTVARIVANJE PROJEKTA)?

POROBIĆ: Akcija traje od 26. novembra 1985. godine. Škola je u potpunosti priredila, izradila, pripremila kompletan program za adaptaciju »LIPE«. Sve što nam je dato kao zadatak od strane DPZ, izvršili smo, o svemu smo izvještavali nosioce funkcija u gradu, udruženi rad za koji se školuju učenici u Centru, organe uprave Centra, DPO u Centru, općini. Pokrenut je mehanizam od više tisuća ljudi koji znaju za problem »LIPE« i koji su raspravljali o tome. Uspjeli smo našim zahtjevima (koje je odobrilo Izvršno vijeće Skupštine općine osigurati odluku kod Saveza SIZ-ova o adaptaciji »LIPE«). (Globalna odluka za srednjoročje (1986–1991). Tu je odobreno 28 milijardi i 128 milijuna starih dinara. Odluka je donesena 14. travnja 1987.)

U lipnju 1987. godine konkretizirano je da program, odnosno akciju treba provesti u 1987. godini. Tada je Savez SIZ-ova odobrio 56 milijardi i 250 milijuna dinara (starih). Obavljeno je niz dogovora sa savezom SIZ-ova i DPO Pule. I AKO JE VJE-ROVATI LJUDIMA (a u razgovorima nikada nisam učestvovao sam, već uvijek s nekim iz Centra ili iz Zajednice usmjerenog obrazovanja, kako je kada tko trebao i mogao) LIPA je ušla u program pet interventnih slučajeva u SR Hrvatskoj. Zbog toga vjerujem da će vrlo brzo doći do početka radova. Imali smo svesrdnu podršku od svih nosioca funkcija u Puli. Najteže je bilo uvjeravanje ljudi da Odluke i SAS-ovi budu doneseni.

U posljednjoj fazi razgovora tražili smo avans na temelju odluke Saveza SIZ-ova. Rečeno je da će se 16. studenog održati sjednica Odbora za investicije, i onda će se znati da li će se dobiti avans. Uvjeravanja su da će se avans dobiti. Međutim, došlo je do zakazivanja sjednice 18. studenog. Može se ići u posao čim se donese odgovarajuća odluka i budu prikupljena sredstva za adaptaciju »LIPE«, zato apeliramo na sve one koji su potpisali SAS o udruživanju sredstava u adaptaciji »LIPE« da svoje iznose uplate čim prije, a sve one koji su u poslovnim odnosima s našim Centrom da još jednom preispitaju svoje mogućnosti o udruživanju sredstava za adaptaciju školskog prostora. Istog momenta bit će potpisan ugovor s izvođačem radova kojeg su izabrali organi upravljanja Centra, a to su GRADINE.

Potrebno je bilo uvećati ljude da je »LIPA« škola udruženog rada. Taj se udruženi rad putem SAS-ova trebao izjasniti o sudjelovanju u akciji.

To zahtijeva potrebnu proceduru i, naravno, vremenski period saveza SIZ-ova dao je pristanak pod uvjetom da 50 posto sredstava osiguraju oni, a 50 posto udruženi rad, odnosno mi u Puli. Eto, sada tražimo tih 50 posto.

8. listopada 1986. godine pozvan je tajnik Saveza SIZ-ova u LIPU. Bilo mu je sve jasno već kad je vidio fasadu.

Omladinska organizacija upoznata je sa svim problemima i aktivno sudjeluje u njihovom rješavanju. Jedni drugima pomažu.

Svima koji su prihvatili našu akciju i pomoć, javno se zahvaljujemo.

BILJANA RADOJIČIĆ

U OVOM BROJU RAZGO-
VOR S BOŽOM RADULOVI-
ĆEM – TAJNIKOM ZAJED-
NICE USMJERENOG OBRA-
ZOVANJA I IBROM POROBI-
ĆEM – DIREKTOROM COUO
»VITOMIR ŠIROLA PAJO«

LIPA

NAGRAĐA 7 SEKRETARA SKOJ-a

Ovogodišnji dobitnici nagrade »Sedam sekretara SKOJ-a« su i dečki iz našeg grada. Popričali smo sa Predragom, a Zoran nam najavljuje promociju POLETA, stoga ćete o njemu čitati nekom drugom prilikom.

FOTO
Anđelo Božac
Neven Lazarević

bi taj vjerojatno ostao neprimijećen. Nije mi, naime, ni na kraj pameti da plakatom pričam neke velike živovne filozofije, pametujem, radim to iz nekog svog zadovoljstva.

Volim nonšalanciju u pristupu, ali na profesionalan način. Takav sam i u druženju.

»MILIJARDER« SPASO

... i u stanovanju. »Milijarder« Spaso stanuje u prizemnici na kraju Dobričeve ulice, u malom stanu kojeg dijeli sa Bibom. Raspoložu s kuhinjom i sobom u kojoj se radi, spava, primaju gosti i to različitim redoslijedom u 24 sata. Na to Spaso kaže da »radeći živi« ili »živeći radi«. Dok pije kavu skicira nešto, uto naiđu gosti, prijatelji, suradnici, rodbina, svi se rasporede po stolicama, odlaze, dolaze, zapitkuju, smetaju, puše, rasprostiru fotografije, stripove, razne materijale, Biba kuha beskonačne količine kave, sklanja ispijene čaše, obavlja »prateće« poslove, u tome je brza i okretna, vodi korespondenciju, priprema i dovršava ručkove i večere, sređuje stan kad stigne.

– Život nam se vrti oko toga što radimo – kaže Spaso. Posao kojim se bavim zahtijeva da misliš na to i dok šetaš ulicom, dok se češljaš ili pereš zube... Ne znam da li se to može nazvati stilom života. Ne živimo zato da bi kupovali namještaj, nemamo televizora (ni telefona) i ne nedostaju nam. Jedino nam smeta vlaga. Stan jest zgodan i mladenčaki, ali »snjofati« vlagu iz dana u dan nije baš ugodno.

– Kako dolazi do ideje za neki konkretan projekt? Naručilac zatraži neki propagandni materijal, a na tebi je da ga pretočiš u likovni izraz.

– Ustvari, devedeset posto je rad, pretakanje jedne ideje u drugu, treću... Kad vidim nešto ili mi padne na pamet, bilježim, skiciram na papiru i gomilu toga trpam u knjige i te iste stvari koristim u određenim trenucima, kad treba riješiti neki likovni problem, ovisno o ideji koja mi je prva pala na pamet. Nešto stvaram tako, a nešto trenutačnom inspiracijom i to su obično najbolji rezultati. Recimo, plakat za »Sarajevsku zimu« nastao je iz sasvim treće ideje, ali mozak, na određeni podražaj izvuče upravo ladicu u kojoj je pohranjena baš ta ideja.

NOVINA TRAŽI POTPUNI ANGAŽMAN

– Novinu u kojoj si intervjuiran, također si i grafički oblikovao. Da li ti se dopada takva vrsta posla?

– Zanimam me, ali novina traži potpuni angažman, a ja sebe još uvijek vidim u oblikovanju plakata, namještaja (imam gomilu skica, crteža). Novina je velika improvizacija, uvijek se radi u posljednji čas i o tvojoj sposobnosti da reagiraš u jednom trenutku ovisi kako će ispasti. Ako ne razmišljaš brzo, ni novina nije dobra. Nulta »Petica« mogla je biti jedno tri puta bolja, da njen na izgled nije utjecao čitav niz okolnosti. Ova bi mogla biti kvalitetnija, ali sve će to postepeno doći na svoje mjesto. »Novi list«, gdje ćemo štampati ovaj broj ima daleko veće mogućnosti prijeloma.

– U poslu kojim se baviš, vrlo često se događa da odjednom imaš nekoliko »vrlo hitnih« narudžbi. Uspijevaš li se organizirati, obaviti sve na vrijeme?

– Nedavno sam čuo zgodnu rečenicu koja glasi: Sve je hitno što se kasno traži! To je cijela istina. Naručioči često donose stvari u zadnji čas, često nepotpune i onda očekuju da im bude gotovo – jučer. Koliko god pristajem na način kojim živim, osjećam polako da je to vrlo naporno. Ljudi očekuju da budem svakim danom sve bolji, kvalitetniji, pametniji. Možda bih se mogao baviti kakvim privatnim obrtom, jer dizajnom se stvarno nisam uspio obogatiti (u materijalnom smislu).

– Da li je to odgovor na pitanje – daljnji planovi?

– Hm, to ne znam (smješka se). Možda odem u Milano. Sutra... Za iduću godinu planiram veliku izložbu dizajna, odnosno, svih do sada realiziranih projekata...

– Gdje?

– Po čitavom gradu ili barem centru Pule. Bit će to svojevrsna reklama svima onima za koje sam radio. Računam i na njihovu suradnju.

– Trenutno imaš puno posla?

– Imam. – Toliko da ga ne stížem napraviti onako kako bih ja želio.

Olga Visković-Mandić

Po svoju nagradu »Sedam sekretara SKOJ-a« otišao je u sportskoj majici i sa zelenom vjetrovkom preko ruke. Tako obučen, čist u cipelama, obavio je sve protokolarne obaveze vezane za dodjelu nagrade. To su one prilike u kojima se obično iznosi »teška šminka«, svatko se trudi da izgleda najbolje što može. Zapazio tako našeg Spasu jedan propisno ušminkani tip pa ga priupita: A za što ste vi dobili nagradu? Za dizajn, kaže Spaso. Hm, ne bi se baš reklo, kaže onaj, gledajući običnu majicu i traperice na dobitniku. Na što će Spaso: Ja i ljudi poput mene trošimo maštu da obučemo vas a ne sebe, samo vi toga niste svjesni. Ako smislim ljubičastu kravatu, to ne znači da je ja prvi moram i nositi! Sliku o sebi stvaram kroz svoja djela a ne kroz svoj izgled.

MUKE – DALEKO OD OČIJU JAVNOSTI

Vratio se iz Zagreba sa Zlatnom jabukom, odložio je na radni stol (još je tamo) i odmah prionuo crtanju. Ima nečeg nemilosrdnog u tom poslu kojim se baviš: umre ti otac, nemaš vremena za tugu jer neki prokleti rok ti visi nad glavom, uhvatiš prehladu, gripozno stanje, nije ti ni do čega, a cijeli dan provedeš na snimanju oko, po terenu, hladnom i vjetrovitom. Dodijele ti nagradu, nemaš vremena za paradu, jer čekaju te u tiskari, valja nešto popraviti, dotjerati, potpisati da ide u štampu... Nema u klasičnom smislu ni radnog ni slobodnog vremena. Takve i slične muke odvijaju se daleko od očiju javnosti, ali zato mnoge zanima kakva se to lova slijeva na Spasojevićev račun...

– Reci, Spaso, bogati, jesi li zbilja milijarder?

– Nisam, a nisam ni blizu tome. Kruže glasine da ostvarujem basnoslovne honorare, da imam privilegije i poseban tretman, da me protežiraju u nekim pulskim kolektivima i slično. Mogu odgovoriti samo to da užasno puno radim i da me ljudi »protežiraju« toliko koliko su svjesni mojih kvaliteta, a nije neskromno ako kažem da u Puli u ovom trenutku, osim jednog mladeg autora, Noela Mirkovića (mladilma smatram one do trideset godina starosti), ne znam ni jednog autora koji se želi, voli, hoće posvetiti dizajnu na način na koji ja mislim da treba. Svi očekuju rezultate preko noći, sa jednom ili dvije stvari koje naprave. Vjerojatno ću biti u prilici da jednom izložim svoje neprihvaćene i nerealizirane projekte. Njih je, ako ne više, a ono bar jednako ovima koji jesu realizirani. Naravno, žao mi je kad jednu seriju mojih plakata prekrije druga, pa treća serija (također mojih) plakata, urađenih u isto vrijeme... To nije posljedica moje hiperprodukcije, već nedostatak etike u korištenju prostora za plakatiiranje.

– Voliš li raditi plakate?

VELIKI I PRIMJETLJIVI PLAKATI

– Mmmm, obožavam. Nije stvar egocentrije, niti narcisoidnosti, ali zbilja volim to što su veliki i primjetljivi, dio su ulice i vidi ih velik broj ljudi kojima prenošiš poruku, nudiš nešto novo, utječeš na njih. To je nešto s običnom ulicom i amaterskim izrazom.

– Za prošlogodišnji plakat FJIF-a i MAFAF-a dobio si nagradu Hollywood reportera.

– Da, zanimljivo je to s tim plakatom FJIF-a. Ljudi su u njemu iščitavali masu skrivenih značenja, koja on i jest nosio u sebi. To je optimistički plakat, jer ja sam optimist, a ne pesimist, ali ipak pitam se da li mu je trebala biti dodijeljena međunarodna nagrada da bi ga tek nakon toga svi počeli hvaliti. Ja sam svjestan kvalitete ovogodišnjeg plakata i s potpunom odgovornošću tvrdim da zadovoljava sve idejne i likovne kriterije jednog evropskog plakata. Inače, imam namjeru odmoriti se malo od FJIF-a i dati šansu drugim, mladim autorima.

GRAFIKA I DIZAJN SE NADOPUNJAVAJU

– Kako si se, zapravo, počeo baviti dizajnom (oblikovanjem)? Diplomirao si na Likovnoj akademiji u Zagrebu, u klasi profesora Miroslava Šuteja, vrsnog majstora grafike.

– Dosta sam se bavio stripom i ilustracijama. U međuvremenu, završio sam srednju školu u Puli, odslušao prvu godinu strojarstva na Pedagoškoj akademiji, a zatim »odtutnjao« na ALU u Zagreb i diplomirao lani u veljači. Studij strojarstva omogućio mi je da dobro ovladam tehničkim crtanjem što mi koristi u oblikovanju industrijskih proizvoda. Tamo sam naučio preciznost, racionaliziranje, u smislu da stavar bude čista, jednostavna, jasna. E sad, grafika je u mom poimanju stvari čisto privatna disciplina koju radim za sebe, mada mi je podjednako važna kao i dizajn. Smatram da se te dvije stvari nadopunjavaju. Razlika je jedino u prezentiranju. Grafika obično visi u nekom izložbenom salonu ili u nečijoj sobi, dio je zatvorenog prostora, dok je plakat javna stvar, koju može vidjeti puno ljudi.

Uglavnom, zanima me dizajniranje za potrebe kulture, manje za privredu. Recimo, ne volim raditi kataloge strojeva.

Za dosadašnji rad Predrag Spasojević dobio je niz nagrada na Festivalu mladih u Pazinu, nagradu »Ars Histri« za grafiku '87., Veliku zlatnu ružu Portoroža za seriju plakata Uljanikovog Centra za obarazovanje, Priznanje za kvalitetan nastup koji se dodjeljuje mladim autorima na Grisijsi, nagradu »Hollywood reportera«, »Sedam sekretara SKOJ-a«... Koja ti je najdraža, smatraš je po nečemu izuzetnom.

– Hm, to je kao kad mamu pitaš koje joj je dijete najmilije. Ustvarai meni milo i srcu drago, a nije među nabrojenima, jest to što sam 1984. godine bio najmlađi autor iz Jugoslavije na Međunarodnom grafičkom bienalu u Ljubljani, gdje sam sudjelovao sa dvije grafike.

– Imaš li uzore, autore koje posebno cijeniš?

– Dopadaju mi se radovi raznih autora, ali na moje shvaćanje dizajna bitno utječe gledanje filma, slušanje muzikā, čitanje stripova, sjedenje u kafiću, gledanje oko sebe. Recimo, volim promatrati kako ljudi parkiraju automobile, kako hodaju, nose torbe, novine, volim...

ISTARSKI EKOLOŠKI IZAZOV

PAPA ŠTRUMF, SUMPORNE KIŠE I DELEGATSKA PITANJA

Sjećate li se onog štrumpfa što je noseći paket vikao »Iznenadjenje, iznenadjenje!« I iznenadjenje je zaista bilo, ali u vidu eksplozije i garavog lica. I gradnja Termoelektrane »Plomin 2« mogla bi se usporediti s tim paketom, samo što je ovaj papreno skup: prema posljednjim tvrdnjama stajat će 296 milijardi dinara novih. No, to vjerojatno za poznavaoce inflacije i nije neko iznenadjenje.

Neugodne potrebe do samih saborskih klupa izazvala je svojedobno namjera da se »Plomin 2« gradi bez sistema za odsumporavanje. Sabor SR Hrvatske nije nakon burnih rasprava dao zeleno svjetlo da se ta termoelektrana gradi bez tog sistema jer raški ugljen ima oko 10 posto sumpora, odnosno iz termoelektrane bi kroz 340 metara visoki dimnjak dnevno u atmosferu odlazilo oko 500 tona sumpornog dioksida (i više desetina tona drugih štetnih tvari). Pri tom, u donošanju takve odluke veliku pozitivnu ulogu imao je i glas omladine Zajednice općine Rijeka.

Nakon delegatskog pitanja, početkom ove godine Republički komitet za energetiku, industriju, rudarstvo i zanatstvo naveo je da je Republički komitet za građevinarstvo, stambene i komunalne poslove i zaštitu čovjeka okoline pismeno obavijestio investitora o zaključku Sabora da je prije puštanja u eksploataciju potrebno osigurati odsumporavanje. Dakle, TE »Plomin 2« ne može proraditi prije nego što se izgradi taj sistem. Takav zaključak donijela je i Skupština Zajednice općina Rijeka na zajedničkoj sjednici svih vijeća 12. studenoga 1985. godine. Međutim, čuje se da bi to postrojenje proradilo tek dvije godine nakon početka rada »Plomina 2« te da će ta investicija uz korištenje tzv. mokrog postupka kojim se dobiva gips stajati između 80 ili 100 milijuna zapadnonjemačkih maraka.

Prije ovog iznenadjenja buru u javnosti izazvalo je saznanje u stilu »kulu gradim a kamena nemam«. Krševita Labinština doduše ima kamena, ali nema dovoljno ugljena. I sada se za TE »Plomin 1« dovozi petina potrebnog ugljena, oko 40.000 tona, i to vagonima iz ugljenokopa Đurđevik u sjevernoj Bosni (nekoliko kilometara transportira se kamionima, od pruge do termoelektrane). No, dok se u vrijeme kad se donosila odluka o gradnji »Plomina 2« govorilo da jama Ripenda ima više milijuna tona ugljena, posljednjih mjeseci je na istaknutim mjestima rečeno da ga u njoj zapravo nema pa se ona zatvara.

Neugodno iznenadjenje stiglo je nekako istodobno i iz ležišta »Koromačno«. Ispalo je da su obećanja o dobrom nalazištu od 14 milijuna tona samo pusta obećanja: istražni radovi tu su prekinuti, nije utvrđeno da li se može koristiti ugljen koji se nalazi ispod razine mora pa stoga prijeti opasnost od prodora vode.

Termoelektrana se tako gradi daleko od ugljenokopa, govori se da će se on i uvoziti jer da je jeftiniji, dio rudara ostaje bez posla nakon zatvaranja »Ripende« (naći će im se neki drugi). Gdje je taj Papa Štrumpf koji će čarobnom formulom uvesti red i razjasniti otkud takvi veliki, preskupi obrati u rezervama ugljena? Jer, nije valjda najveći uspjeh elektroprivrede kao investitora što se pokazalo da raškog ugljena nema dovoljno, da je tuđi zapravo jeftiniji (pogotovo uvozni, barem prije jačeg pada dinara) i da će priroda biti bolje zaštićena jer tuđi ugljen ima manje sumpora. Po toj logici moglo bi ispasti i da bi najbolje bilo da ovdšnjeg, labinskog ugljena nema ni za jednu jedinu lopatu. U međuvremenu gradnja »Plomina 2« nastavlja se: u pogon bi trebao krenuti 1990. godine, a godišnje će davati milijardu kilovat sati.

A kakva će biti cijena te struje i napada na prirodu ako se istodobno s termoelektranom u pogon ne pusti i sistem za odsumporavanje? A čemu nam i Sabor ako nikome nije dozvoljeno da krši njegove odluke.

Ratko Radošević

»NA MLADIMA SVIJET OSTAJE? ALI KAKAV?« – REKAO JE NETKO

»Pojava umiranja šuma otvara pitanje našeg opstanka jer je već narušena ekološka ravnoteža. Taj proces započeo je prije dvadesetak godina u industrijski najrazvijenijim zemljama svijeta, da bi se zadnjih godina uočio i u našim krajevima. Sušenje šuma poprimilo je i u nas velike razmjere. Suše se sve glavne vrste šumskog drveća, a najviše jelevo šume Gorskog kotara i nizinske šume hrasta lušnjaka u srednjoj Posavini. U susjednoj Sloveniji nema šume u kojoj nisu zapaženi simptomi ugilbanja drveća. ... To je samo djelić upozorenja koji je javnosti i nadležnim organima upućen s ekološke tribine »Gorski kotar '87« održane početkom ovoga ljeta u Delnicama.

Šume ne predstavljaju samo ogromno materijalno bogatstvo, one su i važan klimatski činilac, pročišćuju zagađeni zrak, a i obogaćuju ga vlagom. One štite i podzemne i površinske vode od zagađivanja, sprečavaju eroziju tla: Što bi turizam bez njih? Glavni uzrok njihova umiranja je zagađeni zrak, a kad se radi o šumama Gorskog Kotara to je industrija istarsko-rijčkog područja te sjeverne Italije odakle emitirane polutante donose vlažne zračne struje. Zagađenje ne staje pred rampom na državnoj granici. Sumporni dioksid u zraku oksidira u sulfate i kiselinu i u dodiru s oborinskom frontom iznad Gorskog Kotara pretvara se u Kiselu kišu. I tada počinje razaranje tla i života u njemu.

Foto: Matija Čurić

Dajte nam čistoga zraka!

Da li smo dovoljno svjesni opasnosti koja se doslovce nadviđa nad našim glavama? Stručnjaci ističu da sadašnja godišnja emisija sumpornog dioksida na području Zajednice općina Rijeka iznosi 87.300 tona s tendencijom da se u 2.000 godini ta količina poveća za više od tri puta. Anketa provedena među 844 zagađivača istarsko-rijčkog područja govori da se u njihovim razvojnim planovima ne predviđaju mjere i sredstva za smanjenje emisija sumpornog dioksida (podatak sa savjetovanja u Delnicama). A trebalo bi učiniti sasvim suprotno: ekolozi predlažu da se emisija sumpornog dioksida do kraja ovog stoljeća smanji za najmanje 15 posto u odnosu na 1985. godinu. Doduše naša je zemlja potpisala međunarodnu konvenciju o smanjenju emisije sumpornog dioksida.

S kojim pravom uništavamo nemilice prirodu i time zagađavamo život budućim generacijama? Ta pojava ima planetarne razmjere i kao reakcija na nju pojavili su se i brojni ekološki pokreti o čijim aktivnostima svakog dana stižu svježe vijesti. »Dajte nam čistoga zraka!« poručio je tako prije godinu dana Odbor za zaštitu i unapređenje čovjekove okoline općine Rijeka. Koksara u Bakru, rafinerija nafte i termoelektrana na mazut prednjače u zagađivanju zraka.

U regiji bismo lakše disali kad bi napokon na kopno stigao zemni plin pronađen prije više od jednog desetljeća u podmorju južno od Pule. Na platformi »Panon« tada je zapaljena baklja: ustanovljeno je da plina, i to veoma kvalitetnog, ima u ekonomski isplativim količinama. Ipak, desetljeće je prošlo u znaku tog bogatstva koje i dalje leži zarobljeno u podzemlju dok se u javnosti kuka kako struje za koju godinu neće biti dovoljno. Kad bi taj energent stupio na kopno, prijetnja mrakom sigurno ne bi bila tako uvjerljiva. Zar ne bi bilo logično da čisti plin bude još jedan od jakih aduta najturističije regije zemlje umjesto što će 340 metara visoki dimnjak TE »Plomin 2« (bez obzira na sistem za odsumporavanje) biti izdaleka uočljivi simbol zagađivanja okoline. Jer, sagorjevanje i do 700.000 tona ugljena godišnje sigurno ne može uljepšati turističku kartu Istre.

Pod otrovnom kapom

Čije je zeničko nebo? To je pitanje koje se postavlja u tom gradu čelika budući da dimna zavjesa nad njim ima nerijetko nedopuštene količine sumpornog dioksida. Početak sezone grijanja istodobno svuda zrak čini još težim. U Pančevu su svojedobno majke zaposlene u tvornici aviona »Utva« uputile peticiju Skupštini općine kojim traže da se zaštiti zdravlje građana, pogotovo djece. Astma se proširila, a pritom se upire na Rafineriju nafte, »Azotaru« i »Petrohemiju«. Alarmantno zagađenje zraka sumpornim dioksidom i čadom zabilježeno je npr. i u Banja Luci, prije godinu dana i Ljubljana je bila pod »otrovnom kapom« pa su starije osobe, boleslijevci i djeca upozoravani posredstvom radio valova da što manje izlaze iz kuća, da se automobilima što manje koriste u središtu grada. Početkom ove godine u vrijeme velike hladnoće smogom je bila ugrožena i Zapadna Njemačka gdje je zrak i pored poduzetih mjera zagađen, Švicarci su se u većini u jednoj anketi izjasnili da bi zbog zaštite okoline trebalo nedjeljom zabraniti vožnju. Doduše, ekološkim nevoljama kumuju često i nepovoljne klimatske prilike. No, može li se krivnja prebacivati na vjetar što – ne puše? A takvog ponašanja u stilu »brigo moja predi na drugoga« (čitaj: vjetar) ima i danas.

Sredinom rujna ove godine nad Rapcem se bio nadvio gusti oblak sumpornih čestica čemu je pomogla visoka vlažnost zraka. I između pola noći i dva sata ujutro on je probudio mnoge Rapčane: disalo se teško. U prvi mah oni nisu znali o čemu se radi. No, na udaru zagađenja iz termoelektrane »Plomin 1« najviše su ipak žitelji Ripende koji su i tom prilikom bili ogorčeni i izjavili da se nemaju kome u Labinu obratiti radi zaštite svog zdravlja. U ovom slučaju to zagađenje nije nitko odmah izmjerio. U termoelektrani su tada izjavili da ... ako se taj sumporni dioksid osjetio negdje jače, to je bilo samo zbog atmosferskih prilika. Da je bila bura ili jugo to se sigurno ne bi osjetilo.

Inače, »Plomin 1« tada je radio samo s pola snage. Kakvo bi bilo zagađenje da je radio punom parom. Mjerenja koja su sa zakašnjenjem obavljena po nalogu republičkog sanitarnog inspektora pokazala su da je zagađenje u Ripendi znatno iznad dozvoljenih vrijednosti.

Izgubljeni raj

Istra je svojedobno mogla biti (možda) svjetski rekorder po visini – dimnjaka. Termoelektrana »Plomin 1« koja je puštena u pogon 1971. godine trebala je imati dimnjak od čak 450 m, a studiju o tome bio je izradio Zavod za ekonomiku iz Zagreba 1965. godine. Dimnjak je ipak »podrezan« na 130 m, ali s njim i sistem za odsumporavanje kojeg odgovorni u elektroprivredi nisu u početku nikako htjeli prihvatiti ni za »Plomin 2«. I tako sad ispauštamo i takve »uštete«, a istodobno plaćamo i svjetsku cijenu struje. A što bi tek bilo da je u cijenu ugrađen i trošak za odsumporavanje: posljednje poskupljenje od 69 posto sigurno bi je još nabubriilo.

Dok zvačemo sendvič u starom Plominu gledajući »skresani« dimnjak postojeće termoelektrane, u glavi se rada pitanje: kako žive ljudi u njenoj blizini? I tu je potreban povratak u prošlost. – U međuvremenu stanje se nije bitno promijenilo.

Ispitivanja provedena prije jednog desetljeća pokazala su da su prosječne dnevne prizemne koncentracije sumpornog dioksida često premašivale granicu od 0,5 miligrami na prostornom metru, što je prema Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji opasno za zdravlje djece i starijaca. Ispitivanje provedeno prije tri godine pokazalo je da je u zagađenoj zoni prisutna visoka stopa poboljšavanja, bolesti dišnih organa, očiju i kože. Te stope su bile i do četiri puta veće od onih u zonama izvan dohvata dima termoelektrane. Pregledani su bili i radnici same termoelektrane, a rezultati govore da su neki od njih bili povremeno izloženi jakim radiotoksičnim djelovanjem potoma urana. I sve bi se to moglo shvatiti kao teška zabluda i pogreška odgovornih. Ali svi ti podaci i mjerenja izvršena uoči izjašnjavanja o gradnji TE »Plomin 2«, ipak nisu predočeni javnosti, pa je ona tečna prevedena preko vode. »Plomin 2« bio bi lošije izdanje »Plomina 1«, bez obzira na visinu dimnjaka (drugi u Jugoslaviji), da javno mnijenje nije plebiscitarno ustalo protiv te namjere. U pravu je bio kolega: »Bolje biti u mraku nego u grobu«. Jer, ako narod plaća struju (i to skupo) onda valjda im apravo i da se izjasni o uvjetima u kojima će se ona dobivati. Ili je pak dužnost naroda da samo otvara vrata čitačima električnih brojlja i plaća račune u roku? Kako bi se npr. izjasnili stanovnici ovog područja o gradnji ovog zagađivača da je bio organiziran referendum?

Ipak, ne treba gledati samo u tuđa prijava dvorišta: pomotimo i ispred svog praga. Pula je nakon područja Rijeke (Bakra) i Labina najzagađenija u regiji, a ipak premalo činimo da njen zrak bude čistiji. Tako se npr. perjanica cementare kilometrima proteže nekom, vidi se nadaleko i s kopna i mora iako je prilikom gradnje linije bijelog cementa bilo obećano da će se ona jedva primjećivati i to iz blizine. Zašto varamo vlastiti narod? Ako nema (dovoljno) novca za brzi tempo obnove postrojenja (ne i novog elektrofiltra kojeg bi trebalo bolje održavati), kako opravdati prijavu tvornički krug gdje je prašina do gležnja kao da još nije izumljena ni metla.

Ratko Radošević

VIJEST

Najnovija Tanjugova vijest iz Ljubljane poslata 16. studenoga glasi: »Više od polovine šuma i bilja u Sloveniji oštećeno je raznim kemijskim, biološkim i fizičkim utjecajima. Pojedini predjeli u Nazarju, Saleškoj dolini, okolini Maribora, Celja, Kranja i Zasavja imaju svega od 20 do 30 posto zdravih šuma dok ostale propadaju. ...«

»PET« BROJ 1 – STRANICA 10

IZ RADA KNJIŽEVNE OMLADINE PR

5 predstavlja

Aleksandra Franković

Glumi dijete u mahnitosti
svojih razrezivanja
uz ostatke požude
potrebne da se unese dah svireposti.
Glumi i sa osmijehom predaj kreljevstvo
u ruke vode.

Glumi i u kretanju
jer zvučna je kretanja misli paklene.

Gramzivost i zanos nalaziš
u smirenom mom disanju
dok tražiš u pačeničkim konturama
lebđenje mojih izopačenih pravdi.

Krivim je putem krenula munja
zarivši pijanstvo svojih riječi
u smionost.

Slika je mudrosti svete
isprana vremenom i željnim koraćanjem.

Lutanje tvojih krutih žaljenja
ljubila je nada samo
(pred sudom bijaše još moja nutrina).

Jer, nemir tek što je iscrpio
aluziju bolesnu,
a već bijaše predskazan.

Slika je prikazivla Smijeh
uz slomljeno koplje duha,
a u pozadini je cvala bijedna ritmičnost
izbljebile vizije i lažnih odgovora.

Znaš i sam
da si u takvoj vrsti lova izgubljen,
ali i dalje plačeš
ružičastu otkupninu svojoj Gospodi.

Preslušaj još jednom zvuove esencijalne
i uhvatić češ samo metafizičke obrise
svojih ekspresivnih linija.

Ljubio si žarko
povratak prošlim danima
iako bijahu zaboravljeni
i bez malo slikovitosti.

Galamiš li i dalje
u krvavoj okrutnosti
vlastitih smislenih rastanja?

Za takvo izrastanje
odgovoran je bijes,
za takav bijes odgovorno
je obilje kojeg ima dovoljno
da ošteti previranja skrupula.

Jalovo možeš prosuti komade gadanja
na vješala iako je dovoljna iskra
da ukaže put k prijestolju.

Zidovi su oblijepljeni nedodirljivost
jer je shvatljivo da imperator iscrtaavajući pakosne svoje
tvorevine krade nečiju veličinu.

Klica je tvoja obnažena
i pokoja tek iščezava,
i vraća se bez energije,
što li joj može udahnavati snagu?

Suviše je sažeta trilogija,
a da ne klekne pred slavom.

Sve su same hipoteze
i zato je bestemeljno
da poema bude mrska svjetini.

Pređi samo dlanom
preko ožalošćenog svog srama
i grimiznost će vještačka uskrnuti.

Tek igra bijaše smiješiti se
glasovitom onom pojmu
koji ne označava ništa
osim prvotnog svog značenja.

I ljudski smiješno bijaše
pozivati se na oštroumlje
kad nisi pozvan da prisustvuješ
skupu odabranih.

Osmijehnula se linija
bivših tvojih zgarista
plaćajući tisućljetnim
slomovima mlaz
krepke krvi
i satirući
sićušne atome tvoje kreposti.
Zaoka sudbonosnih preljeva
tražila je osvetu
svoje malodušnosti
i brišući razbacan tvoj hod
bijaše prisiljena
gmizati.

Ne laj, bijedo
uz otkinute šavove
nevidljive podsuknje
i ne sumnjiči povijesnost
zbog ljubomore
svojih nevjesta
ni masovnost
zbog obilaska
svoje ljupkosti
i njenih prinčeva.
Krunidba je izvršena
na inicijativu
sveznajućeg bdijenja
putujućih zvjerstava
i gubavih tjeskoba.

Jer, sud je bio preblag
prema tvojim sinovima.

Pregradi razuvjerenost
silinom svojih smišljenih slutnji
i razbudi me u trenutku
kad se ceste obrasle kavom
zarinu u omeđenost.

Mrtva je zemlja
u kojoj snovi svode se
na utapanja u rajskim obiljima.
Trči, smatraj ga carem
(svirepom svrhom)
koji tretira te sumnjom.
Znalački procijeni osmijeh
koji zaustavlja pad.

Aleksandra Franković, rođena 1970. Piše poetske
povijesti, obraća se, pokazuje.
Ona je od ovogodišnjih laureata Književnih susreta SR
Hrvatske u sklopu manifestacije »Radničko kulturno
varalaštvo«.

Noć...

Jedna se spodoba polako penje škripavim stepenicama oronule zgrade. Iz sobe na katu dopire zvuk prastarog klavira. Zacvile vrata, a pun mjesec izađe iz oblaka i osvijetli VILU

DRAKULA

Ne, neće sada nitko raskriliti plašt, ni početi gristi. Klavir će uskoro zamuknuti, a »spodoba« će mirno poći na počinak – jer ispunjen je radni dan.

Mjesto radnje nije nikakav Drakulin dvorac, kako ste pobrzali zaključiti, nego jedan od spavaćih objekata Muzičke omladine u Grožnjanu, gradiću u srcu Istre, 80 kilometara udaljenom od Pule, 300 od Zagreba, 7 od Buja, 20 od mora.

Još nedavno gotovo napušten od svojih stanovnika koji su bolji život potražili na nekom drugom mjestu, Grožnjan je ipak djelomično izbjegao žalosnu sudbinu mnogih istarskih gradića, koji su se naprosto »ugasili«. Najprije su Grožnjan otkrili likovnjaci i popravili popravljivo, uredivši male galerije poput lutkinih kućica.

ARHITEKTURA STVORENA ZA TIŠINU I GLAZBU

● Od 1969. godine Muzička omladina u Grožnjanu organizira muzički kamp međunarodnog značaja. To je jedini muzički kamp pod pokroviteljstvom Međunarodne federacije muzičke omladine. Zahvaljujući entuzijazmu zaljubljenika te arhitekture stvorene za tišinu i za glazbu, tokom dva i pol ljetna mjeseca u Grožnjanu se organizira mnoštvo seminara i kurseva. Prošlog su ljeta u periodu između 27. 06. i 31. 08. organizirani majstorski kursevi za: violinu, violu, klavir, gitru, orgulje, čembalo, čelo i flautu. Radio je komorni orkestar pod vodstvom dirigenta Uroša Lajovica. Održani su seminari: za voditelje amaterskih kazališnih grupa, umijeće klavirske suradnje, vođene su lutkarska i radionica afričkog plesa, tečaj joge. Bio je organiziran i jedini jezz kurs u Jugoslaviji.

Kroz grožnjanske seminare prošlo je 700 učesnika iz 19 različitih zemalja. Održano je 60 koncerata u Grožnjanu i po Istri. Jasno je da bi Grožnjan mogao i morao imati značajniju ulogu u kulturnom i turističkom životu Istre, jer su mogućnosti koje pruža vrlo raznolike.

PITORESJNI GRADIĆ NA VRHU BREŽULJKA

● Grožnjan je pitoreskni gradić na vrhu brežuljka, sam po sebi dovoljno atraktivan za uvođenje u turistički itinerer. Njegovo jezgro proglašeno je spomenikom kulture. Još kad tome dodamo likovne galerije i zvuke koji se čuju iz gotovo svake kuće, dobija se slika grada umjentika.

U Grožnjanu je i moderna koncertna dvorana s kapacitetom od oko 150 mjesta, u kojoj se gotovo svake večeri priređuju koncerti i prava je šteta što ih slušaju uglavnom samo učesnici seminara. Sagrađena je i ljetna pozornica, vrlo pogodna za održavanje proba i predstava. Osim već spomenutih prostora tu su i studiji kapaciteta od 6–60 ljudi, i nažalost siromašne knjižnice, i nototeka. Na revitalizaciji je već mnogo učinjeno. Muzička omladina uz pomoć SSOH i Bujštine pokušava naći cjelovito rješenje: sanaciju grada kao urbane cjeline, njegovo pretvaranje u kulturni centar mladih koji bi djelovao veći dio godine. Naravno, za takav je opsežan poduhvat potreban novac. Za sada su izvori sredstava Lutrija Hrvatske, RSIZ kulture, Komisija za kulturne veze s inozemstvom i vlastiti prihodi. Kako se vidi s početka teksta, oni nisu dovoljni. Rješenje bi, po ambicioznim planovima muzičke omladine, bilo u korištenju grožnjanskih kapaciteta tokom ostalih devet mjeseci u kojima se ne odvijaju njihovi specijalizirani programi. U tom periodu mogle bi se odvijati različite aktivnosti društvenih i radnih organizacija, tečajevi i seminari, susreti saveza KUD-ova. Moguća je suradnja s umjetničkim akademijama, fakultetima i Kulturno prosvjetnim saborom. Ne treba ni spominjati koliko bi se programa istarske regije moglo odvijati u Grožnjanu (za sada Istrani kao da i ne znaju da Grožnjan postoji).

I domaćim i stranim turistima koji nisu bez kulturnih potreba mogao bi Turistički savez ponuditi još nešto osim »sunca, mora i prekrasne razvedene obale«. A Grožnjan je kao stvoren za to. No, da bi sve moglo funkcionirati kako treba, potrebno je adaptirati objekte, ulagati u opremu potrebnu za realizaciju programa i infrastrukturu (komunalije, restoran). Za sada se radi po »istočnom« sistemu: red za kupaoanu, red za doručak, red za bolji klavir. Usprkos tome atmosfera je izvrsna, otkačena. Pa gdje se još može glumatati ulicama, a da nitko ne pomisli da si trknut, zavirivati u galerijice, popiti kavu s vlasnikom dok se iza svakog drugog prozora obrušavaju slapovi glazbe. Vježba se.

VEČERI POD ZVIJEZDAMA

● Navečer pod zvijezdama (da sve bude kao u turističkom vodiču) na skalama odslušati kakav koncert ili sonatu ili oslušnuti »brundanje« tri kontrabasa na kojima vježbaju u polumraku kraj šterne. Sav entuzijazam grožnjanskih zaljubljenika nije dovoljan da popravi dotrajale zgrade, nabavi nove instrumente, dovrši započeto. Ne koristi, naravno, lamantirati nad urušavajućom sudbinom Grožnjana, jer se time ona neće ni za nijansu promijeniti. Trebalo bi napokon zaista shvatiti Grožnjan kao apsolutni prioritet u angažiranju sredstava za objekte koje koristi omladina (kažu, on je to i sad na papiru).

U Muzičkoj omladini očekuju da se njihovim idejama i inicijativama pridruže bar neki »koji Grožnjanu imaju što dati«.

U međuvremenu preostaje nam da Grožnjan posjećujemo, sudjelujemo u seminarima, a svojim prijedlozima učestvujemo u kreiranju programa već za slijedeću sezonu.

INES ŠKUFLIĆ-HORVAT

OBJAVLJUJEMO PLANIRANI PROGRAM U NA-REDNOJ, 1988. GODINI

1. – 15. 07.

Majstorski kursevi:

– Fagot, predavač Rudolf Klepač (Jugoslavija)

– Violončelo, predavač Aleksandar Kirilović

Fedorčenko (SSSR)

– Vokalni kurs Philipa Krusea (Norveška)

16. – 31. 07.

Majstorski kurs:

Gitara, predavač Jordi Codina (Španjolska)

Kurs za dirigente – rad s orkestrom, Joachim Harder – dirigent

(SR Njemačka)

Omladinski orkestar iz Münstera, SR Njemačka

1. – 15. 08.

Suvremena glazba (kompozicija, interpretacija, muzikološki

seminar), predavači: Zygmunt Krauze (Poljska),

Siegfried Palm (SR Njemačka)...

Istraživanje u etnomuzikologiji (u suradnji sa Svjetskim antropološkim kongresom u Zagrebu), predavači: Jerko Bezić (Jugoslavija), John Blacking (Velika Britanija)...

Festivalski ansambl za suvremenu glazbu Grožnjan-Alpe-Jadrano, dirigent Uroš Lajović (Jugoslavija)

16. – 31. 08.

Međunarodni jazz kurs, predavač Stjepko Gut

(Jugoslavija)...

Majstorski kurs za harmoniku i komornu glazbu s harmonikom, predavač Hugo Nodh (SR Njemačka)

31. 08. – 12. 09.

Majstorski kurs za orgulje, predavač Jean Ferrard (Belgija)

Za sve informacije i prijedloge možete se obratiti

ALEKSANDRI WAGNER

MUZIČKA OMLADINA

HRVATSKE

41000 ZAGREB, Trnajska bb

tel. 041/539-229, 539-799

ili VESELI OPALIC

MUZIČKA OMLADINA

HRVATSKE

PULA, Prvomajska 1

»PET« BROJ 1 – STRANICA 11

GROŽNJAN
GRADIĆ SRCA ISTRE

INTERVIEW »DEVASTATOR«

BRZINA IM JE VRLINA

Grupa »DEVASTATION« prva je pulska i jedna od rijetkih jugoslavenskih speed-metal grupa. Momci su sa par nastupa svratili pozornost na sebe i stekli svoju publiku u Puli. Članovi grupe su:

BIJAŽIĆ ALEX – vokal
PUSIĆ MARKO – gitara
VALTER UDOVIČIĆ-FRITZ – bas
BIJAŽIĆ KRISTIJAN-PITZEK – bubanj

Donedavni član grupe bio je i **DAVID LORUSSO** – gitara, no zbog nesuglasica muzičke prirode on je napustio grupu. Razgovor s ranije spomenutom četvorkom vođen je u ambijentu stare vile na VERUDI koja im služi kao baza (a braći i kao stan).

MARKO – ideja o bendu bila je prisutna još od zime 1986. godine. Na početku dogovarali smo se, dogovarali... Zapravo, braća su tražila gitaristu i ja sam bio taj. Svi smo slušali istu muziku tako da nije bilo problema.

PITZEK – David je bio ortodoksn heavy-metalac i čuo je da imamo bend i uletio. Fritz sam upoznao u »CIRCULU«. Kad se priključio bendu nije znao držati bas u rukama. Kasnije se ispostavilo da je jako talentiran.

ALEX – U početku smo bili jako loši muzičari. Marko je bio najbolji. Pitzeke je svirao u bendu »SUMRAK IDEJA« i polako učio. Danas smo svi puno, puno bolji.

ALEX – Speed-metal je nastao negdje '83. godine. Prvi speed-metal bend bio je VENOM. To mi se u početku nije sviđalo. Bila je prebrza muzika. Kasnije se pojavila »METALLICA« sa svojim prvim albumom koji je šokirao rulju. Sve mi se to polako počinjalo sviđati. Speed-metal se u ovih par godina jako razvio. Danas postoji masa takvih bendova.

PITZEK – Danas je to samo trka za brzinom. Tko će brže, najbrže...

MARKO – Speed-metal scena u svijetu jako je dobro povezana. Mi smo u kontaktu sa talijanskim bendom »ANGEL DEATH« i dobili smo njihov demo. Možda odemo u Italiju na neki koncert ako se dogovorimo.

ALEX – U Jugoslaviji je slaba speed-metal scena. Jedino se u Ljubljani neki ljudi (Boštijan, Maus...) trude da nešto učine kako valja. U Puli ima dosta pozera među speed-metalcima. Jako je malo ljudi koji bi svirali, radili fanzine...

PITZEK – Ima ih dosta koji služaju speed-metal ali oni su čuli samo za ove veće bendove. **FRITZ** – Kolić (iz Barbana) je jako aktivan. Nabavlja dosta ploča, demo-snimke raznih bendova. Trudi se. Kada bi takvih bilo više... U Puli bi se uskoro trebao osnovati još jedan speed-metal bend HELLBUTCHER. Dečki su nabavili instrumente, nije sve samo na riječima.

ALEX – Naš koncert 26. lipnja ove godine u MZ »ARENA« bio je prvi pravi javni nastup (onaj u Rijeci ne računam). Zvuk je bio jako loš. Nismo imali ni jedno pojačalo. Sve je išlo direktno u mikser. Ali bio je nastup. Imali smo publiku, njih tridesetak, što me iznenadilo. Bili smo jako radosni zbog toga. Zapravo, bend koji nema publike ne treba ni postojati, to je jasno. **FRITZ** – Imali smo strašnu tremu. Marko je prvu stvar svirao gledajući u pod. Kad smo osjetili reakciju publike svi smo se oslobodili. **PITZEK** – Nastup u »ULJANIKU« za Dan SKOJ-a – 10. 10. bio je dosta dobar. Imali smo problema sa zvukom kao i ostali. Mi smo tek početnici.

MARKO – Demo snimci su ispalili dobri, s obzirom koliko smo novaca uložili u to. Snimili smo ga kod KUD IDIJOTA u VILLI RIZZI. Sale se jako trudio da to liči na nešto. Za nastup u Koprnu nemamo sredstava.

ALEX – Pulska scena? Nije loše. Ima dosta bendova, radi se, svira. Vremenom će iz kvantiteta proizaći neki kvalitet. Imamo problema sa prostorom za uvježbavanje. U Puli je malo koncerata, jebi ga, uvijek ista pjesma.

FRITZ – Možda će biti nešto od FOURT BOURGIGNONA. Rulja bi dolazila tamo na koncerte. I onako nema gdje drugdje odlaziti u Puli, i u gradu i u hotelima je dosadno.

ALEX – David više nije član bande jer nije mogao izdržati naš tempo.

FRITZ – Ma ne, David je uvijek bio više orijentiran prema heavyu, bluesu. On bi to htio svirati.

MARKO – David je znao da će jednog dana napustiti bend. Sviranje s nama bilo mu je dobro iskustvo za daljnje projekte.

ALEX – Promijenili smo ime benda iz DEVASTATION u DEVASTATOR.

MARKO i FRITZ – Za nas još uvijek vrijedi naziv DEVASTATION.

PITZEK – Problem je u tome što se pojavio jedan američki bend koji se zove DEVASTATION i koji je izdao ploču.

ALEX – Planovi? Svirati. Fritz ide ubrzo u vojsku, tako da ostajemo bez basiste. Svirat ćemo pa makar kao trio.

MARKO – Speed-metal nikad neće postati muzika za široke narodne mase. Ako se to dogodi ja ću ostaviti muziku, poslati sve dovraga. Ne mislim da je to praktički nemoguće. Suviše je agresivno da bi bilo prihvaćeno od masa. Speed-metal se razvija, raste, napreduje. To je lijepo.

PORUKA OD GRUPE DEVASTATOR ZA ČITAOCES PETICE:

PITZEK – Slušajte Maddonu. Ona je najbolja (ozbiljno!)

ALEX – Ma ne znam ja... Zahvaljujem se svima onima koji nas podržavaju i koji nam pomažu.

MARKO – Vidimo se na koncertima.

FRITZ – Hvala našoj mnogobrojnoj publici u cijelom svijetu (popadali smo od smijeha, svi skupa).

BB

ROCK

RECENZIJE

RIJEKA-PARIZ-TEXAS (Helidon-Brut-FV)

Iz grada koji trenutno ima najjaču scenu u našoj zemlji (tako barem kažu novine) stiže nam jedna zanimljiva ploča, koju su izdali gore spomenuti izdavači (nezavisni). Predstavljeno je sedam riječkih bendova sa kvalitetnim demo-snimkama snimljenim 86/87. godine u studiju TIVOLI u Ljubljani. Ploča se uvjetno može podijeliti na dvije stilski različito orijentirane strane. Na prvoj su: GRP, LET 3 i STRUKTURNE PTICE. GRČ (koje smo imali prilike čuti i u Puli) trenutno su najveća riječka koncertna atrakcija (?) Na ploči se nalaze tri pjesme sa njihove kazete SLOBODA NARODU (ŠKUC '87).

Energična svirka, »krkve« pjesme, Zoffovo recitiranje, glavne su odlike GRČA. Doimaju se kao loš HM bend ili drugorazredni horror film. LET 3 zanimljiv je dark-bend čija je muzika minimalistička, opskurna i prljava, a tekstovi tužni. Na njih se nadovezuju STRUKTURNE PTICE koje su zapravo multimedijalni projekt muzičara raznih profila. Njihova stvar HRAMOMU najbolja je na ovoj ploči. Druga strana ploče više je okrenuta popu i znatno je slabija. IDEJNI NEMIRI, FIT, OGLEDALA i GRAD riječki su pop bendovi čija muzika ima mnogo nedostataka. GRAD se izdvaja kao perspektivni pop bend za vrh domaće scene, ali su na dobrom putu da im muzika postane predvidljiva i patetična. SVE u svemu ova ploča ne ide baš u prilog konstataciji da je riječka scena trenutno najjača u miloj nam domovini, kao što se pomalo pretjeruje u dijelu domaće štampe (npr. GLAS ISTRE, ROCK...). Čekat ćemo samo-stalne ploče nekog od ovih bendova za neki trezveniji sud, a do tada treba iskupati stare ploče PARAFa.

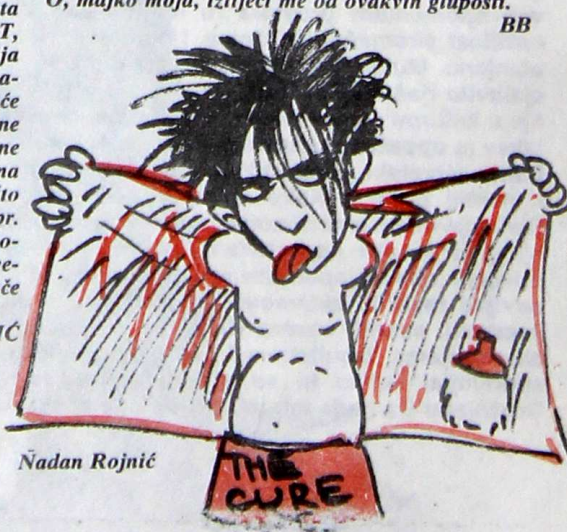
EDWARD BENČIĆ

1. THE CURE – »KISS ME KISS ME KISS ME« (FIC- TION – PGP RTB)

Novi, dupli, album britanske grupe THE CURE njihovo je prvo ostvarenje koje je imalo čast da se pojavi na domaćem diskografskom tržištu. Odmah da napomenem da je izlazak ove ploče bio apsolutno nepotreban. THE CURE su početkom osamdesetih prodali malo ploča, a bili su cijenjeni od strane kritike. Albumi iz tog perioda: FAITH I PORNOGRAPHY najbolje su što je grupa ikada snimila. Singl ploča LOVE CATS iz 1984. godine bio je početak takozvanom alternativnom omladinom koja ne zna i ne mari za one PRAVE alternativne bendove.

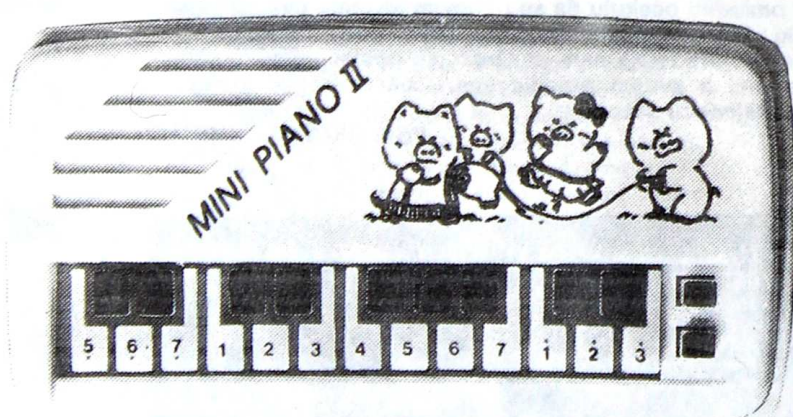
Uglavnom, termin »alternativa« koristi se, među tom i takvom omladinom, za sasvim krive stvari. VRATIMO se ploči. Pravo je mučenje odslušati ovo »ostvarenje« od početka do kraja. Perfektno ispolirana produkcija nije mogla sakriti bezlične i monotone pjesmice ROBERTA SMITHA i njegovih kreacija. Osim toga strahovito iritira SMITHOVO zavijanje (koje bi trebalo biti pjevanje?). O, majko moja, izliječi me od ovakvih gluposti.

BB

Nadan Rojnić

PULSKA ROCK SCENA

... U posljednje je vrijeme pulska rock scena živnula. Spomenut ćemo nekoliko novih bendova... GUBITNICI su pravi pulski garage-r'n'r bend čija je postava: RUS – gitara, SINIŠA VUJNOVIĆ – bas, VLADIMIR ROVČANIN ČUPO – vokal, IGOR KOVAČEVIĆ – gitara, NENAD ZEC – bubanj. Interview s RUSOM možete pročitati u novom broju fanzina FLASH... MIRO KUSAČIĆ vratio se muzici nakon rođenja prvog mu sina i izložbe u knjižari Mladost. Pomažu mu: MITIĆ ZORAN – bas, DAVID LORUSSO – gitara (ex. DEVASTATION) i HERCEG – bubanj. Ime benda je MESSERSHMIT, a sviraju blues-r'n'r...

Izgleda da se pulsko-istarska hard-core scena upravo budi. Izlazi novi broj fanzina MEMMOTO MORRI (GEZA and VALE), a pojavio se i novi bend VINSKE MUŠICE predvođen legendarnim KOLIĆEM iz Barbana... FRANCI BLAŠKOVIĆ i njegove GORI UŠI WINETTOU (uz pomoć ARINKE ŠEGANDO i FRANKA MACANA) sni-

mili su u Rijeci, u studiju AB, jedanaest pjesama koje bi u dogledno vrijeme trebale izaći na vinilu. Snimljeni materijal je izvrstan (normalno)... Grupa MONAH ponovo radi, u postavi: RANKO SVORCAN – gitara, DEJAN JANKOVIĆ – gitara, STIPICA BOBIĆ – bubanj, DENIS VITASOVIĆ – bas i DUŠKO VUJAT – vokal. Sudeći po imenima nudimo se da će Pula napokon dobiti pravu heavymetal grupu (krivih je previše)... FOURT BOURGIGNON sprema nam za zimu zanimljive stvari: koncerte, video klub, bar... Nadajmo se da će bar nešto od toga funkcionirati... Izašla je live ploča sa festivala u Subotici. Ploča nije namijenjena prodaji, ali su KUD IDIJOTI obećali da će se u Puli ipak pojaviti pedesetak ploča. Kada smo već kod »legendarnih«, uskoro im izlazi novi 7 EP BUDIMO SOLIDARNI... SA BOGATIMA, sa tri pjesme: KAKO DA ŽIVIM BEZ PARA, LUTKE NA KONCU i O BELLA CIAO... i tako dalje...

B.B.

»PET« BROJ 1 – STRANICA 12

CACADOU

Romano Grozić

Look

«PET» BROJ 1 – STRANICA 13

ALL GIRLS BAND IZ RIJEKE

Za Cacadou Look čuli su već uglavnom svi koji prate što se dešava na domaćoj muzičkoj sceni i u medijima. Pojava all girls banda interesantna je sama po sebi, a učestalost dobrih kritika i pojavljivanja u medijima je već intrigantna, jer protuslovi skepticizmu koji obično prati takve i slične izlete ženske kolektivne kreativnosti. Međutim, svakome tko je imao prilike pažljivo poslušati i malo bolje upoznati tih pet cura, jasno je da je atraktivnost »pet komada« dvosjekli mač. Naime, jednako kao što će netko reći: »Hej, idemo to vidjeti, pet ženskih, pa još i sviraju!« drugi može reći: »Pa šta! Ženske mogu gledati i na ulici. Nećeš mi valjda tvrditi da ženski bend može dobro svirati?!« U prvom planu je očito činjenica da ženske sviraju, a ne što i kako sviraju.

Svojom upornošću, profesionalnim odnosom i umijećem da »fenomen ženskog benda« iskoriste s njegove pozitivne strane, one su uvelike uspjele prevladati ne samo skepticizam potrošača njihove muzike, već i višegodišnji skepticizam i ignoranciju izdavača i dealera muzike. I stvarno, njihov proboj niti malo ne začuđuje u svjetlu činjenice da te simpatične cure vjažbaju prosječno jedanaest mjeseci godišnje (čak i njima treba malo odmora), najmanje dva sata dnevno. To objašnjava sve, a pogotovo da Cacadou Look zaista znaju svirati tj. da ne nude samo svoj izgled, već i pravu čistu power-pop svirku (priznajte, takvoj kombinaciji teško je odoljeti!).

Pjesme su im već na prvo slušanje dopadljive i pjevljive, kakvim ih zapravo čini usklađen i ujednačen odnos instrumenata, te vokala. Čvrsta i brza ritam sekcija vuče na ples (moj favorit za ples je stvar »Moj car«). Dakle, pjesme Cacadou Looka su bolje od mnoštva domaćih pop hitića.

Pločom i svirkama se Cacadou Look definitivno afirmirao i nametnuo kao prvi all girls band koji zaista nešto znači na domaćoj muzičkoj sceni. Time, naravno, ne pokušavamo umanjiti značaj ostalih ženskih bendova koji su ipak puno učinili za afirmaciju ženskog rocka (sve je to r'n'r).

Cacadou Look čine: sestre Simić – Jasmina (vokal) i Tatjana (bubnjevi), Suzana Kožić (bas), Giovanna Kirinić (gitara) i Alenka Mendiković (klavijature). Neposredni povod za ovaj razgovor je izlazak njihovog prvog »komada dugosvirajuće plastike« (da se poslužimo izrazom onih koji su muzikom toliko okupirani da im je već dosadilo stalno izgovarati »long play«). Ploča se zove »Tko mari za čari« (!?!). Izdaje je Jugoton, a snimana je u Smolecovom studiju SIM uz producenta Husaa Hasanefendića i Tomu Indermuhlena (bivši Karlowy Wary, Korowa). Budući da su oba producenta bila zauzeta svojim projektima, ploča je izašla kasnije nego je predviđeno. Fotografije za omot

radio je mladi Opatijac Romano Grozić koji živi i radi u Milanu (snima za Vogue, Vanity i druge).

Razgovarali smo u opatijskom kafiću »Mario« – Mario nam je kao tatica – sa smijehom govore cure).

– Kako ste zadovoljne svojim dijelom posla u studiju i da li vam taj način rada odgovara?

* Obavljenim poslom uglavnom smo zadovoljne, mada nije bilo lako. Pomalo je dosadno, stalno se ponavlja i liči na svaki drugi posao. Puno više volimo žive svirke (jer uživo sam živa, više Nina).

Look

– Pošto vam je to prva ploča, još nemate iskustva u radu pod nadzorom producenta?

* Nije bilo problema, Tomi i Hus su dobar tandem i dobro smo surađivali. Produkcija je jednostavna, pomalo neobična, ističe naše prednosti. Dakle, produkcijom smo uglavnom zadovoljne.

– Još malo o iskustvima prve ploče. Kakvi su odnosi sa Jugotonom. Kako su vas tretirali, kako će se to razvijati?

* Oni su nas smatrali, a mi smo se odnosili, da, da! Čuj, dali su nam šansu, trude se i oko ispunjavanja svog dijela posla. Zasada, sve je OK.

– Šta je po vašem mišljenju na ploči još zanimljivo?

Pa, na ploči je deset zanimljivih stvari... Gost na ploči je Vlado Divljan (EX »IDOLI«) sa svojom pjesmom »Ne dozvoli«. Ima i jedna obrada stare pjesme Buddy Hollya »It's so easy«. I osam naših zanimljivih stvari. Zanimljivo je i to da je Tanja (bubnjarica Tatjana) surađivala na designu omota.

– O važnosti imagea nije potrebno puno razglabati, danas nema široke popularnosti bez izgrađenog imagea. Cacadou Look znači u slobodnom prijevodu »izgledati kao cacadou«, što navodi na zaključak da posebnu pažnju poklanjate vizualnom dijelu imagea?

* Tačno. Poklanjamo mu veliku pažnju zato što naš image nije samo nešto što će pomoći da se naša muzika bolje prodaje, već još jedan (ne manje bitan) način na koji izražavamo sebe. (Veseliji dio benda dodaje: »Volim češnjak, volim luk, ali najviše volim KAKADU LUK!« – što je očito parodija na nedavnu transkripciju po Vuku Televizije Beograd, koja – iako je po »jubilarnome« Vuku – nije upotrebljiva u ovom slučaju, jedino možda u enciklopediji flore i faune.)

– Ploča će za koji dan u prodaju. Šta je u prvom planu: odmor ili nove ambicije?

* Tek sada počinje posao. Ambicije su vezane uz promocije, puno koncerata, drugu ploču...

– Zar su ploče same po sebi cilj?

* Ploče su uvijek cilj, ali kao potvrda onoga što si do sada uradio i šta si sve u stanju napraviti.

– Konačno ste ušle u show business. Gdje vam je mjesto u odnosu na druge grupe?

* To se ne može uspoređivati. Samim time što smo mi ženski bend, ljudi na nas gledaju drugačije. Ipak smo neobičajena pojava na našoj sceni.

– Šta kažu muzičari iz drugih bendova?

* Uglavnom su iznenađeni kvalitetom svirke koju pet cura može dostići. Inače su nepovjerljivi, skeptični. Oni koji nas nisu slušali uživo ne vjeruju da smo same odsvirale ploču. Svima (i njima) zato poručujemo samo: »dodite na koncert!«.

Gordana Kešanić

Sport

PERIMO PROZORE DO ZOR

FOTO Duško Marušić - Čiti

NA JEDNOJ STRANI GRADIMO, A NA DRUGOJ NE MOŽEMO ODRŽATI ONO ŠTO IMAMO

Pula je u posljednje vrijeme dobila nekoliko novih sportskih objekata, uglavnom nogometnih terena, na kojima bi mnogi mogli pozavidjeti. Na Verudi je sagrađen predivan sportski centar, Tvornica cementa napravila je čak tri terena oko kojih bi trebalo niknuti još jedan sportski centar. Na jednoj strani gradimo, a na drugoj ne možemo održati ni ono što već imamo i što bi sigurno iziskivalo manje financijske zahvate, kad bi se saniralo.

RUGLO OD SPORTSKOG OBJEKTA

U samom centru grada, na izvanrednoj lokaciji stoji ruglo od sportskog objekta, popularna carunina – pulska MARAKANA. Koliko su crne šljake (najprije), zemlje crljenice (kasnije) i tenisita (danas) pojele generacije talentiranih i netalesiranih nogometaša, od silnog materijala mogao bi se napraviti novi stadion. I danas tamo treniraju NK »Istra«, NK »Šijana« i »Staklar«, ali nitko se nije našao da taj stadion nakon treninga poravna, ili eventualno polije travu. Nakon svakog treninga najbolje bi bilo poslati neku poljoprivrednu zadrugu da tamo zasadi krumpir – rupe su ionako već iskopane. Stoga ga je Općinski nogometni savez pred početak prvenstvene sezone suspendirao, pa su se NK Šijana i NK Staklar zamislili, jer više nisu imali gdje odigravati utakmice. Suspendacija je morala doći kao rezultat nemara i neodgovornosti. Zid se s jedne strane obrušavao i postojala je opasnost da netko tamo strada. Tko je odgovoran za sve to?

Svlačionice liče na štale. Nema struje, nema vode, a o sanitarijama ne govorimo. NK Šijana, budući nije mogla igrati utakmice, malo je očistila igralište, pokupljeni su ostaci zida i uvedena je voda i struja u svlačionice. Nogometni se savez »smilovao« i dozvolio im da igraju na tom terenu, ali samo do 13. prosinca ove godine, kada završava prvenstvena sezona. Nameće se pitanje: čije je to igralište koje svak ima pravo koristiti, a koje nitko ne održava? Izgleda da je svačije dok je u upotrebi, a ničije kad ga treba održavati.

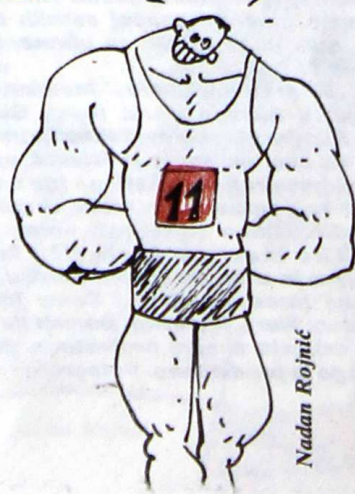
Odgovor smo potražili u Nogometnom savezu. Rečeno nam je da igralište nosi ime Doma »Braće Ribar« i da je njihovo pravno vlasništvo. No, saznali smo i to da je Dom »Braće Ribar« odavno od njega digao ruke. Saznali smo da je postojao i čovjek koji se brinuo o igralištu, ali otkako je on umro, adekvatnu zamjenu nitko nije pronašao. Na nedavnom sastanku SOFK-e općine Pula, postavljeno je pitanje CARBUNINE i od Nove godine jedno od najstarijih igrališta u Puli trebalo bi se udružiti s radnom zajednicom SOFK-e. Sa sanacijom će se započeti čim SOFK-a dobije sredstva za iduću godinu. Naravno, učestvovati bi trebali i NK Šijana i NK Staklar, ako ne sredstvima (jer ih nemaju) mogu ponuditi radnu snagu. Bila bi prava šteta zapustiti igralište na kome su održane brojne kvalifikacije utakmice i međunarodni turniri.

PLIVAČKI SPORT STAGNIRA

Nisu ugrožena samo nogometna igrališta i nogometaši. Što je sa plivačima? Pula nema ni jedan zatvoreni bazen za trening plivača. Plivački sport stagnira već duže vremena, a plivački klub nikako da iznađe trajno rješenje za obuku mladih plivača. Ljeti se može, kako tako trenirati na Valsalinama, ali što zimi? Ovog su ljeta ostali bez splavova na Valsalinama. Kada je stigla zima po običaju su se preselili u Hotel Belvedere u Medulinu, no i tu je nastao problem. Djecu nema tko voziti do Medulina, autobusi su preskupi. Pokušali su plivači ploviti u Hotelu Histrija, ali tamo bazen nisu uspjeli ni vidjeti, jer ne priliči da se u jednom luksuznom hotelu stalno mota gomila djece, iako bi takvim rješenjem problem prijevoza bio riješen. SIZ ima razumijevanja za poteškoće kluba, ali rješenja nema.

Razmišlja se o izgradnji ljetnog bazena na Valsalinama, jer prema urbanističkom planu postoji lokacija za čitav kompleks bazena, a Valsaline bi trebale postati centar za sportove na vodi. Bili bi tu otvoreni i zatvoreni bazen, jedrilica i podvodni ribolovci. Od Ferijalnog doma do Valkana trebao bi biti zeleni pojas gdje bi svoje mjesto našli bočari, košarkaši, rukometaši i malonogometaši. Lijepo zamišljeno, a do realizacije po svemu sudeći malo ćemo pričekati.

N J

PET: VI STE IZ NEKOG PLANINARSKOG DRUŠTVA...

MILJENKO: Da, ali ne iz jednog već: iz PD »Rijeka« i PD »Kamenjak« koji djeluju na nivou općine Rijeka u sklopu Alpinističkog odsjeka Rijeka.

MILJENKO: Mi inače duže vremena radimo na visinama, na dimnjacima, na postavljanju gromobranskih instalacija i slično. Bio sam u Poreču zbog nekih sličnih radova, navratio u Pulu i ugledao vašu lijepu banku koja je za nas relativno sitan zalogaj. Dogovorio sam se s ljudima i stvar je krenula. Tako ćete svake godine imati čistu banku.

PET: DA LI VAM JE EKIPA ZA OVAKE ALPINISTIČKE PODUHVA TE U GRADU STALNA?

MILJENKO: Ekipa nije stalna. Svi članovi kluba učestvuju u poslovima (tko kada može), s tim da više bodova dobiva onaj tko više radi.

PET: KOJA VAM JE BILA ZADNJA EKSPEDICIJA?

MILJENKO: Ande. Penjački uspon po snijegu i ledu na vrh HUASKARAN visok 6250 m. Dok smo godinu dana prije bili također na Andama, na jednom od najljepših vrhova ALPA MAYOS koji ima preko 6000 metara i koji je jako težak pa se i nismo uspjeli popeti zbog lošeg vremena.

PET: IMA LI KAKVIH PROBLEMA OKO PENJANJA?

MILJENKO: U Južnoj Americi nema problema, ne traže se posebne dozvole za uspome, ima se turistička viza i to je sve. Dok u Nepal trebate policijsku pratnju, oficire za vezu i dozvole za uspon koje su skupe. Plaća se na Mount Everestu, na primjer 40 000 dolara. Na Himalaji se samo u svibnju i listopadu organiziraju po dvije ekspedicije. Treba se uloviti vrijeme između dva monsunu, tako da idu samo po dvije grupe godišnje. Ide se i mimo tih termina, ali na vlastiti rizik. Mi idemo obično poslije Nove godine, kada je kod njih ljeto.

PET: KAKO SE ŠKOLUJU PLANINARI?

MILJENKO: Školu organiziraju sekcije na nivou saveza. Ide se postepeno ovim redom: osnovna planinarska škola, specijalizirana alpinistička škola (koja može biti zimska i ljetna), republički alpinistički tečaj (tu se dobija iskaznica i značka i speološki tečaj), gorska služba spasavanja (to mogu amo muškarci), visokogorski vodič (najviši mogući rang kojeg u Hrvatskoj nema, polaže se u Sloveniji).

PET: KAKO IZLAZI NA KRAJ S NOVCEM?

MILJENKO: Od SOFK-e i SIZ-a Rijeka dobivamo malo love jer ju ne dobijamo direktno, pa dok se sve to rasporedi nije nam dovoljno ni za stanarinu. Za gorsku službu dobivamo nešto sredstava od Narodne obrane i Lutrije Hrvatske, iz Fonda za dobrotvorne svrhe. Najveći dio sredstava ide za nabavku opreme. Plaćamo i porez, organizirani smo preko Centra Rijeka, RO Usluge.

PET: LIČNI PROFIT?

MILJENKO: Nema, takoreći, ličnog profita. Sve se ulaže u opremu koja je izuzetno skupa i do koje se teško dolazi.

PET: IMA TE LI VLASTITU OPREMU?

MILJENKO: Imamo. I to u najvećem dijelu. Ona se s vremenom nagomilavala...

PET: KOJA VAM JE NAJVEĆA ZGRADA KOJU STE OPRALI?

MILJENKO: Najveća visina na kojoj smo radili bila je platforma Labin.

PET: DA LI KORISTITE VISEĆE PLATFORME?

MILJENKO: Ne, to je veoma skupo. Mislim da postoje svega dvije – tri u Jugoslaviji (Zagrepanka, nova zgrada INE i jedna u Beogradu). To je potrebno samo na jako visokim zgradama.

»PET« BROJ 1 – STRANICA 14

PET: KOLIKO DANA VISITE NA ISTARSKOJ BANCI?

MILJENKO: 7 dana.

PET: KAKO PRIVATNI ŽIVOT? IMA TE LI PORODICU?

MILJENKO: Porodicu nemam. A ako i postoje brakovi, onda su to planinarski. Tu, znate, treba puno odricanja...

PET: DA LI SE BAVITE ISKLJUČIVO ALPINIZMOM?

MILJENKO: Ne. Svi radimo u udruženom radu. Alpinizam je naš hobby. (Naravno op.a.)

PET: DOBIJATE LI PREMIJE?

MILJENKO: Ne, nema premija.

PET: KAKO ČESTO PENJETE?

MILJENKO: Ima ljudi koji često penju. Jednom godišnje idemo u Alpe. Jednom imamo jugoslavenski alpinistički logor u Velikoj Paklenici. Jedan pohod u Centralne Alpe i Dolomite.

PET: KOLIKO KOŠTA JEDNA EKSPEDICIJA?

MILJENKO: Jedna ekspedicija na Ande košta oko 120 milijuna po osobi, s tim da imamo opremu. U cijenu ulaze avionska karta i boravak u Peru. Ekspedicija na Himalaje košta oko 200 miliona (avion, boravak i dozvola).

PET: ŽIVOTNE OPASNOSTI...???

MILJENKO: Dva puta, dok smo radili na gromobranu, skoro mi je pala metalica kabla na glavu.

Jednom smo ja i moj kolega ostali visiti na Mont Blancu (on na talijanskoj, a ja na francuskoj strani). Jednom mi se uže zasjeklo...

PET: A LAVINE. DA LI SE MOGU PREŽIVJETI?

MILJENKO: Jednom nas je lavina na Velebitu uhvatila... letiš niz padinu... gušiš se u snijegu... Na kraju doline bila je provalija. Kolega je slomio dva rebra i ključnu kost. U lavini je čovjek nemoćan. To je velika masa koja čovjeka samelje, ali ipak, lavina se može preživjeti.

PET: IMA TE LI KAKVE KONDICIONE I PSIHOLOŠKE PRIPREME PRIJE VELIKIH USPONA?

MILJENKO: Postoji malo zebnje prije uspona, ali kad se počnemo penjati, ona nestane. Znači, psihički priprema nema. Postoje samo kondicioni treninzi. Joging, vožnja bicikla, gimnastika (zglobi na vrhovima prstiju). Čovjek mora biti najjači na vrhovima prstiju, jer se u iznimnim slučajevima mora smotati u hvatiti za stijenu.

PET: KAD IDETE U ANDE?

MILJENKO: Poslije Nove godine, ako skupimo lov.

PET: KOLIKO VAM PLAĆAJU ZA URAĐENI POSAO?

MILJENKO: Hm... mislim... ovaj... znate!!!

PET: MOŽE LI MALO PRECIZNIJE?

MILJENKO: Pa 'ajde, 140 tisuća po kvadratu!

PET: A KOLIKO JE KVADRATA?

MILJENKO: 3 tisuće.

PET: ČIME STE OPRALI STAKALCA NAŠE BANČICE?

MILJENKO: Obzirom da je »veoma čista« primjenili smo formulu: nitroražredivač + deterđent + topla voda + vrijedne ruke + još nešto i sve to skupa i tako to, ne?!

Osim što vole penjanje po visokim planinama, vole da se druže i bez društva planinara. Oni su skijaši, prijatelji, kolege. I, mora se priznati (onako iz podnožja), da izgledaju veoma simpatično.

BILJANA RADOJIČIĆ
SAŠA JOVANOVIĆ

PRSKALICA

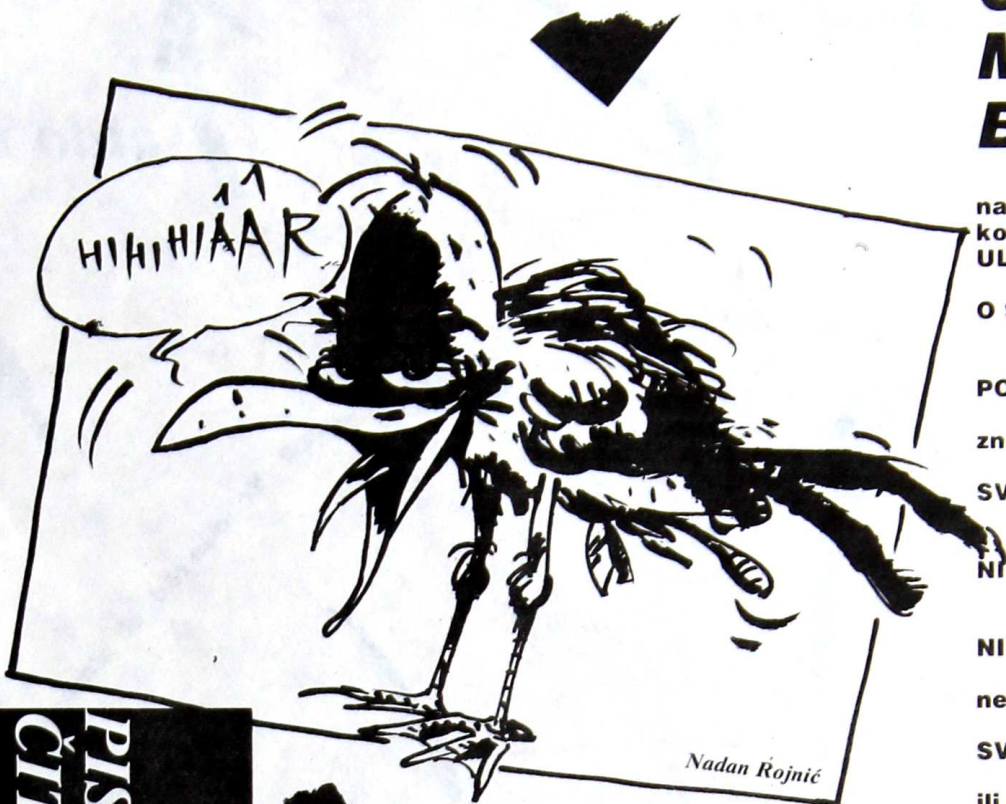
Štrikanje i pletenje, what is it? Stalno nas muči to teško pitanje. Nitko u redakciji nije se baš iskazao na tom polju ljudske djelatnosti. Pozivamo stoga sve one koji imaju kakvu konstruktivnu ideju da se jave redakciji lista PET. Mogu donijeti i poneki uzorak. Da bi se postalo članom redakcije, valja donijeti pristupninu u vidu tri priloga. Budete li dobro štrikali, dobit ćete i službenu iskaznicu.

**NIJE
SVE
TAKO!**

»Davis me nježno« (2)

**PISMA
ČITALACA**

ĆAO, DRUGOVI STUDENTI!

Znam da mnogi od vas svakodnevno prevale brojne kilometre kako bi stigli na predavanje. Znam da mnogima to nije odgovaralo pa su potražili rešenje u kakvoj privatnoj sobici u podstanarstvu, i sada, umesto da uče, vreme posvećuju razmišljanjima kao što su: **KAKO SE ZAGREJATI ZIMI, KAKO NE OSTATI GLADAN PORED OVAKO VISOKIH CENA...**

Malo sam procunjala gradom i otkrila nešto vrlo povoljno za vas. Ne, nisam nikakav dobar duh, već samo student sa istom »boljkom« kakva je i vaša, student sa plitkim džepom.

To »nešto« što sam pronašla, zapravo je jedna prilično velika zgrada u Ulici 29. novembra na kojoj je krupnim slovima ispisan naziv **Đački dom**.

Pitate se kakve to veze ima sa vama? Naime, radi se o tome da taj dom ne prihvata samo srednjoškolce, već i studente. Doduše, sada ih tamo ima samo šest, ali to je po svemu sudeći, rezultat nedovoljne informiranosti studenata o postojanju tog doma i povoljnim mogućnostima koje on nudi.

U dom se može prijaviti bilo tko od vas, dakle, materijalno stanje, odnosno prosek osobnog dohotka vaše porodice nije preduslov za stanovanje. Cena boravka iznosi tri stara miliona, što je s obzirom na sve što ona obuhvata, zapravo veoma malo. Osim sobe (koju biste delili još sa tri druga), imali biste i tri obroka dnevno, grejanje, toplu vodu u svako doba dana. Postoji i TV sala u kojoj se televizor može gledati u svako vreme, izuzev u vreme učenja (od 15–18 sati). Za učenje su predviđene učionice, ali može se učiti i u sobama. Dopusšteno je koristiti u sobi bilo kakvu »spravicu« za slušanje muzike. Prijatelji vam mogu doći u posetu i ostati sve do vremena određenog za večeru. Što se izlazaka tiče, oni su vremenski ograničeni. U domu morate biti najkasnije do 22 sata radnim danom, odnosno do 23 sata subotom i nedeljom. U izuzetnim slučajevima možete i kasnije, naravno, potrebno je da to unapred najavite.

Inače, u domu je osnovano više sekcija slobodnih aktivnosti (streljaštvo, mali nogomet, stolni tenis...) u koje se možete uključiti.

Vidite, sve ovo nije tako loše, zapravo, primamljivo je. Možda vas obeshrabrjuje to što je broj studenata u domu malen, ali još jednom naglašavam, to je zbog slabe informiranosti. Srednjoškolaca je mnogo više. Kapacitet doma je 110 mesta, a popunjeno je svega 80. Dakle, još 30 mesta čeka na vas. Pa moji smrznuti i izgledniji drugari, što čekate? Pohrlite u ustanovu koja, sudeći po ceni od svega tri stara miliona, očigledno ima mnogo razumevanja za naš studentski standard.

Vesna Vujčić

O ULJANIKU I MORSKOJ BOLESTI

Stajao sam jednog dana pred ulazom – izlazom našeg brodogradilišta ULJANIK i zapitkivao radnike koji su odlazili sa radnog mesta, što oni misle o ULJANIKU i svom poslu (jer ga i sam tražim).

Pet: EJ TI STANI... ŠTO TI MISLIŠ O ULJANIKU I O SVOM POSLU?

On: Ča si reka... mene nemojte niš' pitati.

Pet: A TI, ŠTA TI MISLIŠ O ULJANIKU I O SVOM POSLU?

On: Ko? Ja? Šta? Koji ti je kurac, ja ništa ne znam, mene nećete uhvatiti.

Pet: A, A TI, ŠTO TI MISLIŠ O ULJANIKU I O SVOM POSLU?

On: Ja ne mislim.

Pet: A, AA, A TI ŠTO TI MISLIŠ, MISLIŠ O ULJANIKU I O SVOM POSLU?

On: Orkaonamajkabojža.

Pet: AAAAA TI, TI... DA, DA TI, STANI, EJ... STANIIII...

On: Što je, što ti treba, čekaš nekoga da ti iznese neki šaraf...

Pet: MA NE, TREBA MI NETKO TKO ĆE MI REĆI SVOJE MIŠLJENJE O ULJANIKU I O SVOM POSLU.

On: Znam ih ja nekoliko, samo oni su na bolovanju ili su izašli, jebi ga... e imaš sreće, onaj brko sve će ti reći.

Pet: Brko kako ti je ime?

On: Ma šta ja znam.

Pet: DOBRO. ŠTO TI MISLIŠ O ULJANIKU I O SVOM POSLU?

On: Pa, ovako. Probudiš se ujutro i dođeš na posao... radiš do marenje, ili ne radiš, zavisí...

Pet: OD ČEGA?

On: Ma šta ja znam. Ovako, za vrijeme marenje staneš na most i zoveš galebove (moji se zovu Smajo i Suljo) i vičeš: Smajooo, Suljooo... i onda ih hraniš: evo ti kruh (bacaš u zrak, a on lovi u letu), evo ti kruh, evo ti kruh, evo ti kruh... evo ti kamen. I onda ti je dobro cijeli dan.

Pet: A POSAO?

On: Šta posao, posla nema, sam ga traži, neću ti ga ja valjda dati.

Pet: Ja sam ostao zbunjen...

Prhat Miho

Mama, upomoć!!! Ja tu ništa ne vidim!

– Hoću svetla!

– Daj bateriju!

Naš se grad opasno razbolio, ima kroničnu zarazu mrakom. Ipak, mi se od sveg srca nadamo da su liječnici pogriješili dijagnozu, te da je ta zaraza akutna.

Znate li?

– da vam je za prolazak centrom grada potrebna baterijska lampa?

– da centar grada osvjetljavaju (masovno) izlozi i samo izlozi i naravno po koja ulična svjetiljka, koje možete prebrojati na prste jedne od ruku?

– da bi nam čak dobrodošao i jedan lučonoša iz prošlog stoljeća da nam upali bar pokoju uljaricu, kad nema ništa bolje. Važno je da se vidi, pa kako-tako.

– da je naša ELEKTROISTRA uvela i te kako povelike mjere »štednje«, ukoliko se to tako može nazvati, ali tako se mora shvatiti.

– da su se Puljanimi počele proširivati zjenice zbog prevelikog mraka po ulicama, naravno, sve zbog toga da bolje vide kuda idu.

– da se teritorij Pule dijeli na dvije zone: zonu svjetla i zonu mraka.

– da je u zoni mraka prosječna vidljivost 5 metara.

– da u apoteci vlada nestašica kapi za proširenje zjenice.

B.R.

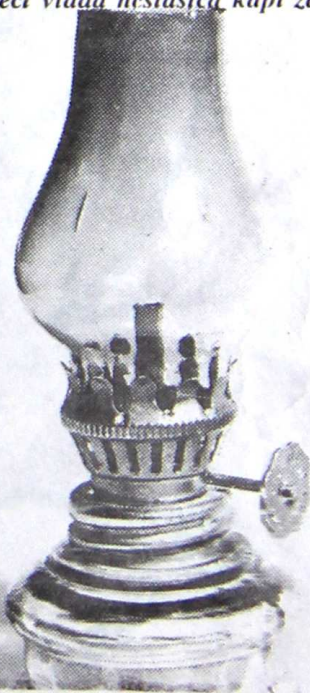

FOTO
Edmund Strenja

Poštovana redakcijo PETICE!

Jedna rečenica u članku o Omladinskoj zadrugi u Puli (tekst DAVIS ME NJEŽNO) potakla me da Vam ispričam nešto o uzornom radu te zadruge. Rečenica glasi: »Ovakav oblik samostalnog djelovanja ekonomski je pozitivniji i za Zadrugu i za same zadrugare čija je zarada u visini prosječnog OD Općine.« U mom primjeru, ovaj zadnji dio rečenice je smiješno neistinit.

Nakon čekanja i svakodnevnog traženja posla u devetom mjesecu, dobila sam posao (5.09) sobarice u hotelu Splendid. Omladinac koji je u zadrugi radio na izdavanju ugovora, nije mi gotovo nikakvu informaciju o tom poslu znao reći. Čak ni osnovnu informaciju na koju svatko ima pravo, a to je cijena radnog sata. Jer tu cijenu određuje RO »Arenaturist« na kraju mjeseca, a ona ovisi o popunjivosti soba u tom mjesecu. Ipak postojale su informacije koje je on znao ili mu je bila dužnost da ih zna, ali ih nije rekao. Nije rekao da OZ nema sklopljen ugovor s Arenaturistom, što nameće pitanje, kako mogu onda davati poslove u njihovim organizacijama. Također nije rekao koliko je iznosila cijena sata za osmi mjesec. Ta cijena je znatno odudarala od ostalih iznosa koji se isplaćuju za rad omladinaca, bila je znatno niža.

U toku 24 dana nitko mi nije znao dati nikakve informacije o iznosu radnog sata. Kada sam nakon završetka radnog vremena (30.09.), zadnjeg radnog dana, htjela odnijeti ugovor u OZ, drugarice u upravi, su rekle da će kad se izvrše obračuni, netko iz OZ doći po ugovore svih omladinaca koji su radili na Zlatnim stijenama. Radnici koji su obavljali isti ili sličan posao mojem, ali koji su radili preko radne knjižice, svoj OD dobili su 13. ili 14.10., a ja do dana današnjeg (1.11.1987.) nisam dobila svoju plaću. Tek prije nekoliko dana saznala sam da će radni sat iznositi 690 dinara i nešto malo više. To je iznos radnog sata čistačice jer sam obavljala taj posao, a ne posao sobarice, kao što je pisalo u ugovoru.

Tek mi je sada postalo jasno da su OZ i Arenaturist divno iskoristili moju naivnost, trud i nepoznavanje svih administrativnih zavrzlama i odstupanja. Jedan od drugova koji radi u OZ (umjesto onog omladinca o kome sam prije pisala, jer je on otpušten) slaže se da se rad omladine može divno iskoristiti, a da je mnogo teže tu nešto promijeniti.

Jeste li ikada čistili sanitarne prostorije, recepciju, terasu, stepenice, dok se oko vas muvaju dokoni gosti, gledajući kako vam znoj curi niz lice, analizirajući vas kao neku vrlo zanimljivu pojavu i proučavaju kvalitet već prestarih metli, kanta i krpa?

Oh, to je vjerujte, poseban užitek, pogotovo kad pomislite na one silne milijune koje ćete dobiti 8 dana nakon što ste donijeli ugovor u zadrugu, jer tako piše na njemu!

Na početku svog radnog vjeka omladinac stekne divna iskustva o radu, zahvaljujući mogućnostima koje im daje OZ i njoj slične organizacije. Predlažem drugaricama i drugovima iz OZ odnosno iz različitih uprava turističkih organizacija da se prihvate metle i kante. Možda ih rad malo oplemeni, možda uvide njegovu vrijednost, brojeći kapljice vlastitog znoja. Naravno, plaća će im biti isplaćena nakon mjesec i više dana, neka i oni malo čekaju.

Uz nadu da Vas nisam suviše zamorila i da ćete moju suradnju prihvatiti, pozdravlja vas studentica
Romana Nićiforović

Tupe strelice

aldo matelić

Da bi nula nešto značila mora se prilijepiti uz neki veći broj.

Budala nema što reći – pametan nema kome.

Davao je sre od mrene.

Najgori ljudi zaslužni su za moje najbolje aforizme.

Molim gornji naslov – da se katkad spusti dolje!

Zahvaljujući budalama, katkad čujemo i istinu.

Živio radni narod! Samo kako?

Radovati su se kad sam naučio pisati. Sada se više ne raduju.

On je krvavo zaradio svoj kruh. Bio je kirurg.

Kažu mi da sam previše otvoren! Znači li to da bi me trebalo malo zatvoriti?

Pametniji popušta. Dokle, zaboga?!

Bill smo nepokolebljivi. Naročito u zaduživanju.

In vino – voda.

Držali su ga za boga, dok nisu išli k vragu.

Volio je rad, ali platonski.

Država odumire, ali će, po svemu sudeći, agonija dugo trajati.

Dantea nemamo, ali imamo božansvenu komediju.

Ne ide mi se u bolju budućnost. Umorio sam se.